

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Di Caragiale și împăcarea.

Eminentul nostru literat, dl I. L. Caragiale scrisese în numărul de 1 Aprilie al „Românului” un articol cu titlul „Nevoile obștii și așa numitele „Casa noastră”. Era un articol lung, extrem de politicoasă față de Unguri, în care autorul „Năpastei” milita pentru împăcarea cu iubiiții noștri concetățeni. Măestrul argumenta din punctul de vedere al înaltei politici europene și ne dojenea pe noi, cei din jurul acestui ziar, că tocmai acum când „lumi-nații bărbați de stat ai Ungurilor” vreau să ne întindă mâna spre împăcare, noi, niște politicieni de „Stamm-tisch” am spart solidaritatea națională în așa chip, încât bietul Hé-derváry este așezat în situația foarte dureroasă de a rămânea cu pacinica lui mână în vânt, neștiind cu-i s'o întindă, nouă sau comitetului național, asupra căruia noi am fi aruncat, chipurile, cu „lături clocotite”, discreditându-l.

Mărturisim că am avut un zimbet de bunăvoință pentru acest articol al maestrului. Era atât de naiv și scris cu atâta necunoștință a împrejurărilor noastre politice, încât am preferit să facem. Socoteam, că facem o operă de caritate față de iubitul nostru scriitor de mare talent, trecându-i sub tăcere această poticnire, nevoită, poate. Nu am răspuns nici injuriilor Dsale,

întru tot gratuite, pentru că țineam să biruiască în noi respectul convenit unui distins, meritos și bătrân scriitor al nostru.

Dar dl Caragiale nu s'a mărginit însă la acest articol de tristă aducere aminte. Nu, ci a ținut să-și iee rolul în serios și să continue în această direcție. N'a trecut adecă multă vreme dela apariția articolului Dsale din „organul autorizat al obștii cetățenilor ungari de limbă românească” și noi am cetit în gazetele ungurești niște comunicate extrem de curioase, de o proveniență care ne pune pe gânduri: Cică nu peste mult, dl Caragiale ar veni la Budapesta să înceapă tratativele de împăcare între guvern și noi. Iar acum mai de curând, la 13 Maiu, în același organ autorizat, talentatul nostru dramaturg, scrie explicit: *Dacă un scriitor străin ar veni în mijlocul D-voastră, cu gândul de a propaga, nu ura și dujmănia, ci dragostea și buna înțelegere echitabilă între concetățeni, — aceea dragoste și înțelegere la care trebuie să fie interesate și bravele D-voastră popoare și puternica D-voastră monarhie, — de ce să nu-l primiți bucuroși?*

Ei, acum nu mai putem tăcea. Dl Caragiale stăruie asupra nenorocitei „împăcări” și noi trebuie să ne facem datoria față de publicul nostru, care poate că ar putea fi sedus de marele Dsale nume și, ce e mai mult, de

oficialitatea de care se bucură păreriile Dsale, în coloanele autorizate ale „Românului”.

Înainte de toate ținem să declarăm, că noi nu interzicem, ci, din potrivă, dorim ca fiecare Român fire-ar el din România sau Bucovina sau de alt undeva să se amestece în viața noastră politică; pentru că credem, că numai în chipul acesta se poate creia acea unitate națională, care singură poate conduce conștient și bine destinele neamului nostru. Va să zică și dlui Caragiale, ca Român și mai ales ca scriitor român îi cunoaștem dreptul de a se pronunța asupra politicii noastre. Dar nu numai atât, îi cerem chiar să se intereseze de soarta noastră. Un singur lucru îi mai cerem însă, și acesta socotim să i-l putem cere și Dsale ca oricărui muritor, să cunoască situația noastră politică, să fie pătruns de însemnătatea luptelor noastre naționale și mai pe sus de toate să nu strice prin atitudinea lui eronată, marelui cauze pentru care ne zbuțimăm noi de veacuri.

Ei bine. Dl Caragiale a păcătuit grozav față de toate aceste supreme cerințe. Dsa nici nu cunoaște situația noastră politică, nici nu este pătruns, o spunem cu durere aceasta, de însemnătatea luptelor noastre și ceia ce este mai grav Dsa stăruie asupra nenorocitelor Dsale păreri, cu împăciuirea, păgubitoare nouă. Ne pare neșpus de rău că trebuie să o spunem,

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

F. Dostolewski.

NEAMȚUL.

De Adrian Corbul.

Într-o zi, Baklușin, tovarășul meu de exil, mai vorbăreț ca oricând. Printre altele, îmi povesti că pe când făcea armata, văzuse multe orașe. Din Petersburg fusese permutat în târgulețul N. în calitate de subofițer al gârzoanei de acolo.

— Din N. m'au trimis în Siberia, iar nu din Petersburg, sfârși el.

— Și pentru cari fapte? îl întrebai eu.

— Să-ți-o povestesc? Ei bine, da, ascultă:

„Lucrurile s'au petrecut cam așa, începând cu Baklușin. Cum am ajuns în N. am avut să-mi seama de locurile în cari voiu fi nevoit să trăiesc. Orașul era destul de drăguț, simțit; un cusur avea numai, că era locuit de mulți nemți. Eu eram tinăr și chipeș, mă văzută de superiori și cu chipiul pe ureche plimbam țanțoș pe străzi. Și mi-am pus gând pe o fetișcană — o chema Luiza și-mi părea grozav. Trăia cu o mătușă a ei și cândouă erau spălătorese, dar spălătoria lor avea numai rufe fine de curățat. Mătușă era bătrână și femeile trăiau în pace la olaltă. Mai târziu însă legai prietenie cu ele. Luiza și ea nemțoaică, dar vorbea bine rusește: mai că rostia cuvintele cam pe nas. Era o

fată dulce și naivă, așa cum nu întâlnisem până atunci. La început aveam de gând să-mi petrec numai vremea cu dânsa, dar ea mi-a spus: a nu, Șasa, cu mine nu merge așa cum îți închipuiești. Sunt o fată cinstită, te iubesc, dar nu-ți făgăduiesc nimic alt decât să-ți fiu soție credincioasă. Altfel, nu!” Și rîdea așa de limpede, și mă mângăia, și era atât de curată la suflet, cum nu mai văzusem alta. Dânsa doria din toată inima să-mi fie soție. Ei, și de ce nu ar fi vrut? Mă pregăteam tocmai să cer consimțământul colonelului ca să mă însor, când deodată Luiza încetă de a mai veni la întâlniri pe cari le avea cu mine. Odată nu, de două ori nu, de trei ori nu, nu știam ce să mai cred. Iam scris atunci o scrisoare, dar a rămas fără răspuns. Ce să fie, mă întrebam, să mă fi înșelat, muerea? sau poate și-a bătut joc de mine? În cazul ăsta ar fi venit la întâlnire, ori mi-ar fi răspuns în scris. Dar Luiza nu știa să mintă; de aceea o fi preferat s'o rupă dintr'odată. Numai mătușă trebuie să fie de vină, îmi ziceam eu. Mă gândeam s'o vizitez, dar nu îndrăzniam; chiar de ar fi știut de dragostea noastră, bătrâna nu ni fusese nici odată favorabilă; în totdeauna mă luase cam peste picior. Atunci, plin de desnădejde, îi scriser Luizei încă o scrisoare în care îi spuneam că dacă nu vine nici de astă dată la întâlnire, voi merge să-i cer socoteală, acasă la ea. Luizei îi fu frică și veni. Ea plânse și-mi povesti că un neamț cu numele Schulz, o rudă îndepărtată de a lor, ceasornicar de meserie, și bogat dar om deja în vârstă, le-a făcut să înțeleagă că vrea să

se însoare cu Luiza, pe care dorea s'o facă fericită. „Mă iubește de mult, adaogă Luiza, dar până acum a tăcut din gură, ca să aibă vremea să cumpănească lucrurile. E un noroc pentru mine, Șasa, căci e foarte bogat; nu cumva vrei să te pui pedică norocului meu?” M'am uitat la ea, ea m'a îmbrățișat și a început să plângă. Alia! mi-am spus eu, ea nu vorbește din toată inima; ei, dar ce poate câștiga măritându-se cu un soldat, chiar cu un subofițer! Mi-am luat rămas bun dela Luiza, i-am urat toate fericirile. „Dumnezeu să te păzească, nu vreau să-ți fiu pedică”. Am întregat-o numai, cine era promisiul ei și dacă era frumos. Ea mi-a răspuns că era bătrân și că are un nas mare; la aceste cuvinte a pufnit-o risul. M'am despărțit de ea „Nu e dreptate pe lume” am gândit eu. A doua zi de dimineață am dat fuga în strada pe care mi-o numise Luiza în ajun. M'am oprit în fața ceasornicării și am privit pe geam înăuntru. Neamțul ședea la o măsuță și dregea ceasornice. Era un bărbat de vre-o patruzeci-și-cinci de ani, cu nasul coroiat, cu ochii rotunzi și bulbucăți, îmbrăcat în frac și purta un guler înalt, înalt care-i da o înfățișare țepănă și serioasă. De năcaz am scuipat pe jos; mai întâi am vrut să sparg geamul, dar mi-am zis că în orice caz, fericirea nu-i perdată. Am ajuns la cazarmă prin amurg, m'am întins în patul meu și, crede-mă ori nu mă crede, Alexandru Petrovici — am plâns! — Așa s'a scurs o zi, două, trei. Cu Luiza nu mă mai întâlneam, dar am aflat dela o vară a ei, o femeie bătrână, tot spălătoreasă, că neamțul

dar acesta este purul și brutalul adevăr.

Ne va fi foarte ușor să-l combatem pe dl Caragiale, pentru că iată ce spune Dsa în numărul de 13 Mai al autorizatului: *Noi, cetățenii regatului român, ne dăm bine seama de câtă importantă are pentru noi alianța cu regatul dv.; deci, noi ne simțim de aproape interesați la buna dv. stare, la cultura dv., la raporturile, ce dv., ca entitate etnică, le aveți cu concetățenii dv. maghiari, fiindcă, cu cât dv veți prospera și veți fi mai mulțumiți, cu atât noi, cei din regatul român, de aceeași limbă cu dv., vom câpăta mai multă considerare în ochii puternicului nostru aliat, etc.*

Care va se zică numai alianța regatului român cu puternica monarhie a Austro-Ungariei poate stârni un interes mai cald la Românii de dincolo pentru frații lor supuși unui schiptru strein?! Să nu fie oare nici o legătură de sânge, de cultură și de aspirații între acești fii ai aceluiaș neam, ce stăpânește Carpații, formând o singură masă compactă, indestructibilă?! Oare Maghiarii, cum zice dl Caragiale cu un deosebit respect, să creeze legătura, sufletească și politică între noi cei de dincoaci și Românii din regat?

Nu, dl Caragiale a voit să facă pe diplomatul și a greșit. Dsa crezând, nu se știe pentru ce, că este merit să împace două popoare antagoniste, a leargă la considerații de ordin politic european, unde se pierde fără să poată preciza ceva pozitiv. Credem că nici nu trebuie să stăruim, discutând, asupra acestui argument într'adevăr șubred al Dlui Caragiale. E mai bine dacă ne întristăm în câteva rânduri, mirându-ne cum a putut distinsul nostru scriitor să-și închipue, fie și în-

tr'un moment de slabă inspirație, că în împrejurările actuale ar putea exista vre-o putere pământeană care să ne împace pe noi. Pentru că s'a spus doar de atâtea ori, o împăcare ar însemna astăzi din partea noastră o capitulare. Noi cari suntem stânjiniți sub toate raporturile în viața noastră națională de guvernele țării ungurești, cari operează conștient și zilnic spre distrugerea culturii și economiei noastre, noi să ne putem gândi la împăcare? Știe distinsul nostru dramaturg, că întreaga noastră societate este coruptă de spiritul unguresc reprezentat în mijlocul nostru prin toate instituțiile statului, pe care Dsa ar voi să-l întărim, dar care nouă ne este cel mai cumplit dușman?

Nu, autorul „Năpastei“ nu poate ști aceasta, căci atunci nu ar iscăli astfel de propuneri dezastruoase pentru noi. Dl Caragiale, care a prins un tip caracteristic dela noi, ca *Marius Chicș Rostoganu*, nu ne cunoaște suferințele noastre și ce este mai dureros, Dsa nu vrea să știe nimic nici despre aspirațiile neamului nostru de pretutindeni. Idealurile noastre nu au găsit nici un locșor în largul Dsale suflet de artist, căci altfel nu știm cum să ne explicăm „pacinica“ Dsale acțiune. Avem deci, cu o părere mai puțin. Noi cari credeam că scriitorii noștri sunt chintesenta năzuințelor noastre, trebuia să incasăm, și încă din partea Dlui Caragiale, această desiluzie. Dar nu mai continuăm, pentru că ar trebui să-i spunem vorbe prea aspre apreciatului nostru scriitor.

Înainte de a încheia aceste rânduri, fără voie, ne vine însă în minte Eminescu, fostul prieten al Dlui Caragiale și marele nostru cugetător. Câtă depărtare între acești doi scriitori ai noștri..., când intră în politică. Artico-

lele profetice de vecinică valoare. „Federațiunea“ ale lui Eminescu „pacinicele“ intenții din „Românul“ Dlui Caragiale, cum nu se pot compara.

Consiliu de miniștri. Ieri după amiază a avut loc în palatul ministrului de Interne un consiliu de miniștri, la care a luat parte și banul Croației.

În consiliu, în afară de chestiile de ordin financiar, s'au discutat și proiectele de lege de amnistie, care au fost aprobate.

Proiectele acestea vor fi prezintate Camerei în una dintre ședințele săptămânii viitoare.

În legătură cu aceste proiecte se vor porni de cătră opoziție și lupta pentru votul universal.

Petiție revocată. Împotriva alegerii la Camera a deputatului justhrist Barsay Andor, ales guvernamental și făcut protest la Curie, a ordonat cercetarea. Văzând însă alegătorii guvernamentali că ancheta nu le dă dreptate, retras petiția.

Procesul astfel e sistat.

Achim și Camera deputaților. În ședința de ieri a Camerei deputaților președintele Berzeu aducând la cunoștința Camerei moartea tragică a deputatului Achim, a propus Camerei să-și exprime regreturile în procesul-verbal al ședinței. Atâta tot.

Asupra multor deputați, mai ales asupra celor din opoziție, a făcut cea mai rea impresie că președintele n'a propus Camerei nici să trimită un reprezentant înmormântare, nici să condoleze văduvei și fiilor ei, care să depună o cunună pe sicriul unui fost membru al parlamentului...

Discuția bugetului cultelor. Camera deputaților a terminat în ședința de ieri discuția bugetului ministerului de comerț și industrie și va intra în discuția bugetului ministerului de culte și instrucție publică, care va dura mai multe ședințe decât bugetul celorlalte ministere.

Vor lua cuvântul la acest buget mulți deputați populari. Va vorbi și

știa de dragostea noastră, din care pricină a-vea de gând să se grăbească cu nunta. Altfel ar mai fi așteptat doi ani. Pe Luiza ar fi silit-o însă să-i jure că nu mai vrea să știe de mine. Bătrâna verișoară îmi mai povesti că Luiza și mătușa ei erau invitate Duminecă să bea cafeaua la ceasornicar: odată cu ele mai era invitat și un moșneag, fost negustor și scăpătat. Cum am aflat că Dumineca era ziua hotărâtoare, m'a apucat o desnădejde așa de grozavă, încât nu știam ce e cu mine. Până Duminecă mai erau două zile. Nu-mi aduc aminte cum le-am petrecut. Îmi pare însă că dacă în vremea aceea mi-ar fi eșit neamțul în cale, nu știu zău ce i-ași fi făcut...

— „Dumineca dimineța“ — atâta știam, atâta gândeam. După slujba bisericească, am sărit în sus, am aruncat mantaua pe mine și am dat fuga la neamț. Îmi ziceam că Luiza și mătușa ei sânt acolo, dar pentru ce am mers să le întâlnesc nu știu nici acum. Nu știu nici pentru ce mi-am vîrit un pistol în buzunar; un pistol vechiu cu cremene, cu care trăsesem de multe ori fiind copil. Arma era stricată, așa cel puțin știam eu; am încercat-o totuși cu un glonte. Îmi spuneam că dacă neamțul mă va da afară, am să scot pistolul și o să bag groază în toți. Am pornit-o dar într'acolo. În ceasornicarie nu era nimeni. Ședeau cu toții în odaia din jos; servitoarea, o nemțoaică bătrână, nu era de față. Am străbătut ceasornicaria și m'am oprit în fața unei uși închisă cu zăvorul. Am plecat urechea, dar în odaia cealaltă se vorbea nemțește. Inima-mi bătea cu putere. Am dat un picior sdravân în

ușă, care a sărit la părete. M'am uitat în jurul meu și am zărit o masă servită. Pe masă era o cană mare de cafea și pe o mașinuță de spirt ferbea apa. Apoi am văzut o zaharniță, o sticlă cu rachiu, cărnați, scrumbii și o sticlă cu vin, Luiza și mătușa ședeau pe sofă; în fața lor, pe un scaun, ședea neamțul, — gînerule, — frizat cu îngrijire, într'un frac corect și cu gulerul mai înalt, mai țepăn ca ori cînd. Lîngă el, pe un alt scaun, se odihnea un neamț bătrîn, gros și cărunt, care nu scootea nici o vorbă. Cum am intrat pe ușă, Luiza s'a îngălbenit, mătușa a sărit în sus, dar a căzut iar pe sofă, iar neamțul s'a întunecat, s'a mîniat, s'a ridicat în sus și a venit într'întâmpinarea mea.

— Ce dorești d-ta? mă întrebă el.

Mă c'am zăpăcisem, dar o furie grozavă s'a deslănțuit în mine.

— Ce să doresc, am răspuns, primește-mă ca pe un mosafir și servește-mă cu rachiu. Vin la tine ca mosafir!...

Neamțul se gândi cîtva, apoi zise: „la loc!“

M'am așezat pe un scaun.

— Dă-mi rachiu, mai spusei.

— Poftim rachiu, îmi răspunse el, bea te rog!

— Dar vezi să fie rachiu bun! urmai eu: furia mă scutura din ce în ce mai tare.

— Rachiu ăsta e bun.

Mă necăjea faptul că mă lua de sus, și mai mult fiindcă Luiza mă privea. Băui rachiu și strigai:

— De ce te porți așa de urât cu mine,

neamțule; fii prietenos, căci am venit la d-ta duri bune la tine.

— Nu pot fi pretenul d-tale, rosti el, nu ești decât un simplu soldat.

Cuvintele acestea mă mîniară.

— Așa, neamț spurcat, mîncător de nați, știi tu ce-ți pot face eu ție acum pot împușca cu pistolul ăsta ca pe un

Am tras pistolul din buzunar, m'am apropiat de el și i-am ținut țeava în dreptul capului. Cu toții amuțiseră de spaimă. Luiza nu îndrăznește să scoată un sunet măcar, mătușa se făcuse albă ca varul și tremura de frică, mută, cu ochii plini de groază.

Neamțul amuți și el cîtva, dar nu se mișcă.

— Nu mă tem de d-ta, îmi răspunse numai să fii serios și să isprăvești glumele astea. Nu mi-e frică de d-ta, dar de negru-i sub unghie.

— Oho! minți, căci ție-e frică! Halal! nu îndrăznești să miști capul de frică!

— Nu, îmi spune el, n'ai voie să-mi spui!

— Și cine mă poate opri?

— N'ai voie, fiindcă ție-e strict interzis să-mi spui!

fi tras la răspundere.

Dracul să-l ia pe neamțul acela!

Dacă nu m'ar fi mîniat așa, ar trăi și acum. Tot ce s'a întîmplat mai apoi e numai vina lui.

— Așa dar, tu crezi că n'am voie să-mi împușc?

— Nu!

— N'am voie?

— Firește că n'ai voie.

care va ataca politica clericală a ministrului de culte contele Zichy. Poporalii vor lua, cu siguranță, apărarea ministrului. Se pre-văd deci câteva ședințe agitate.

Cum sântem informați, la acest buget vor lua cuvântul și deputații noștri.

Noul guvernor al Bosniei. «Monitorul oficial» publică un autograf al M. Sale prin care se primește demisia guvernorului de până acum al Bosniei și Herțegovinei, generalul *Varesanin* și se numește în locul lui generalul *Oscar Potiorek*.

Lupta în congregații. La Lugoj și la Turda.

Somnolența vieții noastre publice a fost întreruptă zilele acestea de câteva clipe de efemere tresăriri de energie la Lugoj și la Turda. Joi s'a ținut congregația comitatului Turda-Arieș, iar luni și ieri cea a comitatului Caraș-Severin, remarcându-se cu amăn-unouă aceste prilejuri ținuta conștiință membrilor români.

La Lugoj, unde lupta membrilor români e la o etapă mai avansată, apăsătorii interesele noastre au desfășurat luni și ieri o serie întreagă de acțiuni împotriva sistemului administrativ, așa încât până și zierele unguștii, înregistrând evenimentele celor două ședințe, constată că comitatul a văzut poate nici odată ciocniri mai violente între contrari.

La Turda, unde continuitatea lupte-noastre n'a fost susținută totdeauna cu îndârjirea necesară, membrii români au dat cu acest prilej majorității șovine dovadă că n'au să renunțe nici odată la dreptul lor constituțional și să vorbească românește în congregație. Dăm la vale amănunte.

— Ei bine, ține asta, mâncător de cârnați! În slobozit arma. Neamțul s'a clătinat pe piaza. Cei din odae au scos strigăte de răz.

Mi-am ascuns pistolul în buzunar și m'am dus afară; cum am ajuns în fortăreață, am pus pistolul în poartă, în niște urzici.

Am intrat în cazarmă, m'am trântit pe pat, așteptarea să fiu arestat. S'a scurs un ceas, nu scurs două-nimic. O spaimă mare mă tremură în întunec; am eșit afară, mi-era s'o revăd pe Luiza. Trecând prin fața casornicăriei, am văzut lume multă adunată agenți polițienesci. M'am dus la verșoara, am rugat-o s'o cheme pe Luiza. Peste pu-tin o văd pe Luiza venind în fuga mare; mi-aruncă la piept și plânge: „Nu mai eu sunt de vină, că am dat ascultare mătușei!” Mi povesti că îndată după nenorocirea din cea zi, s'au întors acasă, unde mătușa se îmbolnăvi așa de greu, de nu putea scoate sunet: ea nu destăinuise nimănuia cele plămate, ba o rugase și pe Luiza să păzească taina — căci îi era teamă. Întâmplă-se s'o întâmplă. Dealmintrelea, nimeni nu le zărise pe ambele femei în casa ceasornicăriei, fiindcă neamțul își trimisese bucătăreasa de acasă, fiindu-i frică de ea, că i-ar fi arătat ochii dacă ar fi știut că are de gând să se însoare. Nici lucrători nu fuseseră în ceasornicărie, căci stăpânul lor le dăduse drumul și gătise el însuși cafeaua. Neamțul cel bătrân însă, ruda mortului, tăcuse toată viața de sigur că va tăcea și acum; el a fost cel dintâi, după întâmplare, să-și ia pălăria

Congregația Caraș-Severinul.

Luni s'a început congregația de primăvară a comitatului Caraș-Severin și s'a terminat abia Marți, după lungi și agitate desbateri. Ședința de Luni nu s'a sfârșit decât după miezul nopții — un lucru fără precedent în analele vieții noastre comitatense — spune „Drapelul”.

Comitele suprem *Dr. Z. Medve*, deschizând ședința, parentează întâi pe decedatul ministru de comerț Hieronymi și propune ca memoria lui să se eternizeze în anuarul ședinței; arată apoi punctele mai însemnate ale ordinii de zi.

Di *G. Dobrin*, avocat, spune, în numele membrilor români, că aceștia refuză propunerea privitoare la Hieronymi, pentru că de numele defunctului sânt legate odioasele ordonanțe prin cari s'a disolvat comitetul național român și suspendat activitatea partidului național român.

Majoritatea, firește, adoptă propunerea comitetului.

Înainte de a se începe desbaterile s'au prezentat trei interpelări: Di *E. Dobo*, în chestia procedurii societății privilegiate austro-ungare a c. f., care a luat pășunatul dela comunele Crașova și Jabalcea pentru a face astfel presiune în scopul ca comunele să renunțe la dreptul lor de exploatare miniere în favoarea societății căilor ferate. Di *I. Horváth* a interpelat în chestia dispariției actelor relative la disciplinarea lui *Burdea*, din arhiva din *Caransebeș*. Di *I. Gergely* interpelează relativ la dese concedii ale primarului *Caransebeșului* și la stările destrăbălate din notariatul *Borlovei*.

Urmează discuția la raportul vice-comitelui. Fostul deputat român, di *Dr. Gh. Popovici*, ia la cunoștință măsurile luate de vice-comite referitor la stărpirea concubinajului. Arătând apoi mizeriile nenumărate, creiate de legea *Apponyi*, cere, între altele, micșorarea sarcinilor materiale ce se impun comunelor. Urgitează, în sfârșit, o soluție favorabilă în chestiunea izlazului din *Răchita*, unde populațiunea e în mare fierbere din pricină că administrația n'a regulat nici până astăzi izlazurile.

Di *Gh. Dobrin*: Relevează că la constituirea comisiilor nu s'a ținut seamă de membrii români, ceace vădește că spiritul la conducerea comitatului a rămas același și sub noul guvern. Arată mojiția cu care e tratată populația românească din partea funcționarilor

administrativi. Un primpretore a găsit de cuviință să numească pe toți membrii unei antistii comunale *boi*. (Mai mulți unguri aplaudă. Glasuri de pe băncile Românilor: Rușine să vă fie! Sgomot enorm.) Vicecomitele n'a anexat și raportul despre alegerile parlamentare, — de sigur temându-se să improspeteze amintirea multelor atrocități ale administrației. Arată ținta *colonizărilor*: stărpirea populației băștinașe.

La apoi, punct de punct, raportul vicecomitelui și arată complexul de mizerii ce tot mai dăinuiesc în starea sanitară a comitatului, pe terenul comunicației, pe terenul școlii și de încheiere povestește abuzurile recensământului, abuzuri cari ținteau să reducă numărul populației românești.

Vorbește di *I. Boros* despre alcoolism și despre starea învățământului; apoi di *I. Horváth* despre neajunsurile administrației.

Di *V. Braniste*: Zace în păcatele sistemului, că în măsura în care se deșteaptă poporul, administrația devine tot mai rea, căci întregul aparat administrativ este subordonat considerațiilor de partid. Acesta e un fenomen general. În Caraș-Severin se manifestă cu atât mai bătaor la ochi, cu cât partidele actuale de guvernament nu au nici o rădăcină în sufletul populațiunii. Pentru a impune deci acestei populațiuni o voință străină de sufletul ei, trebuie luate măsuri tot mai coercitive, în măsura în care înaintează în popor creșterea la conștiința de drept. Urmările triste le vedem pe întreaga linie.

Nime nu dorește ca noi o bună administrație, căci pentru dezvoltarea poporului nostru este o administrațiune bună de-adreptul o condiție de a fi. Tocmai de aceea sântem gata a da administrațiunii tot ajutorul în direcțiunea ameliorării ei și ne ținem de datorie a arăta toate cauzele, cari o împiedecă în dezvoltarea amăsurată exigențelor timpului.

O cauză specială e apoi falza interpretare a suveranității statului, pe care țin să o afirmăm stăpânii de azi ai situației prin impunerea limbii statului pe întreaga linie. Nici un statut comitatens, adus în interesul populațiunii, nu s'a publicat și comentat până acum în limba poporului, așa că populațiunea ia știre despre acestea deabea la alegeri când curg pedepsele pentru diferite contravențiuni cu duiumul.

Arată apoi cazuri speciale.

Regretă, că deși atât vice-comitele cât și prim-ministrul a pus în vedere pedepsirea celor ce au silit pe agenții recensământului a introduce pe Români în liste ca „oláh”, tot nu a pedepsit pe nici unul, deși ordinul din chestiune s'a dat tocmai în sala comitatului Caraș-Severin.

Arată cum din fiecare fleac se fac demonstrații contra statului. Enarează cum la Pătaș s'au dictat pedepse sub cuvântul întrebunțării „insigniilor unui stat străin, pentru că la un banderiu a avut conducătorul pe un băț — afirmative vânat — un buchet de flori galbene legate cu plantică roșie.

În fine arată că mult promisiile „remedii de drept” recomandate în repetite rânduri de vice-comite, rămân fără efect. Exemplifică cu opreliștea la alegeri de a intra în sate spre a aduna alegătorii și a-i conduce la localitatea de votare.

Secretarul de stat dela interne a declarat unei deputațiuni, care s'a prezentat în chestia aseasta, că opreliștea e nelegală, dar nu poate interveni pânăce afacerea nu ajunge pe calea sa la dânsul ca for al treilea.

Cetește acte, arătând că contra opreliștei din Bocșa s'a dat apel la vice-comite, care după alegeri a rezolvit afacerea ca „fără obiect”, pentru că au trecut alegerile, confirmând opreliștea prim-pretorului, iar la apelul dat la ministrul internelor n'a venit până astăzi răspuns.

Pe baza acestor experiențe pierdem cu totul credința în mult promisiile remedii de drept.

Au mai vorbit la raportul vicecomitelui dd. *Petru Bernaz*, despre concubinaj: *N. Ionescu*

și s'o sbughiască afară, „Nu-ți fie teamă, el n'are să spună nimic”, mă asigură Luiza, și așa a fost. Două săptămâni de zile n'a pluit nici o bănuială asupra mea. Dar în aceste două săptămâni — crede-mă ori nu mă crede, *Alexandre Petrovici* — am sorbit întreaga cupă a fericirii. În fiecare zi mă întâlneam cu Luiza, și cât mă iubea de ferbinte! Ea plângea și-mi spunea: „Ori unde te-ar trimite, am să te urmez; am să părăsesc totul pentru tine!” Și atât de mult mă mișca iubirea ei, și dragostea mea era atât de caldă încât mă gândeam tocmai cum să-mi așez viața de aci înainte, când după două săptămâni am fost arestat. Moșneagul și mătușa se înțeleseră între dânșii să mă denunțe.

„Ce să-ți mai spun, *Alexandre Petrovici*? M'au dus în fața comisiei criminale, și căpitanul m'a întâmpinat cu blesteme și injurături; eu însă n'am răbdat, ci i-am răspuns: „De ce mă injuri? Nu vezi, mișelule, că eu sânt oglinda ta?” Și am fost condamnat la patru mii de lovituri de bice și la exilul în Siberia, ca ucigaș. După ce m'au degradat, m'au bătut cu cnutul... La revedere, *Alexandre Petrovici*; ne mai întâlnim noi până diseară, nu e așa?”

▼	ANUNȚURI	▼
▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. Tribunei.	▼

despre abuzurile în compunerea listelor de alegători: *Adam Groza* despre pășunat și despre dispozițiile vexatorice relative la târgurile de vite; *Stefan Petrovici* despre ticăloșiile jandarmilor; *A. Ciupe* despre halul birourilor notariale; *C. Jurca* despre abuzurile organelor administrative dela Reșița și părințele *Imbrescu* despre violentarea limbii românești de către inspectorii școlari ai statului.

Sedința s'a suspendat până la orele 4 și jumătate după amiază. Redeschizându-se a urmat răspunsul vicecomitelui. În cursul discuției la acest răspuns au avut loc scene furtivoase. O prea aprinsă ciocnire a fost cea dintre vice-comite și dl *Branisce* pe tema „Hymnusz“-ului lui *Kölcsy*, imnul național unguresc care a fost impus școalelor populare românești. Dl *Branisce* a declarat că acest imn n'are nici un loc în școalele românești, în tocmăi precum nu poate să aibă în școalele ungurești nici imnul românesc „Deșteaptă-te Române“. Pe vremea când își scrisese poetul *Kölcsy* imnul nu exista nici o națiune politică ungară în sensul celei de azi, deci imnul preamărește aspirațiile specifice ale poporului unguresc, aspirații deosebite de-ale poporului românesc.

Declarațiile oratorului român, au stârnit furește, un adevărat vifor de indignare pe băncile ungurești.

Scene tot atât de agitate s'au desfășurat și în cursul discuției la propunerea despre urgitaarea votului universal, propunere prezentată de membrii români. Comisia permanentă a comitatului a prezentat o contra-propunere, în sensul, că după ce comitatul e cu cea mai deplină încredere față cu guvernul, așteaptă liniștit soluția pe care o va da guvernul chestiunii reformei electorale. Din partea Românilor a luat cuvântul tot dl *Branisce* arătând necesitatea votului universal.

Majoritatea a primit însă, cu 100 de voturi împotriva a 46 de voturi, propunerea comisiei permanente.

În *sedința de Marți* au avut loc de-semenea scene agitate.

Congregația din Turda-Arieș.

Despre congreagația comitatului Turda-Arieș i-se scrie „Gazetei“:

„Înainte de pacostea coaliționistă comitatul nostru a avut în fruntea afacerilor școlare un inspector cu înalte calități atât ca știință cât și omenie. Toți învățătorii de toate confesiunile își vor aduce cu mult drag aminte de inspectorul școlar *Teglas*, care a fost ca un părinte al lor.

A venit însă coaliția la putere și dl *Teglas* se zice, că din motive politice a fost transferat la Bistrița, apoi la cerere proprie pensionat.

În locul lui a venit un renegat *Polyánszky*, cu venirea căruia s'a început era de prigonire a școalelor și învățătorilor români.

A fost o vreme, când la o singură pertractare au fost de față vre-o 20 învățători români, trași la cercetare disciplinară din partea comisiei administrative.

Însuși fișpanul de pe atunci, contele *Bethlen Balint*, s'a luat de grijă de el și se zice, că la întervenirea lui a fost transferat, pentru că să vie în locul lui unul și mai al dracului, un săcu cu numele *Ballo*.

Ăsta apoi a pus virf la toate.

Te îngrozește de cele ce povestesc toți protopopii și preoții din comitat despre isprăvile acestui om, care a pornit o propagandă nebună, ca să facă școale de stat în toate comunele românești, bine înțeles în detrimentul școalelor confessionale.

Față de acest prapit șovinist de cea mai rea speță, au luat poziție membrii români ai congreagației Turda-Arieș în 11 Mai.

În preșeara congreagației a fost o consfătuire iutimă în casele d-lui *Dr. V. Moldovan*, la care au luat parte protopopii *N. Solomon* din *Ludoș*, *Iovian Murășan* din *Turda*, *N. Rațiu* din *Turda*, preoții *Ioan Boer* din *Lechința*, *N. Marcu* din *Bei* apoi membrii *Emil Cormoș* din *Grebeniș*, *Marius Elekes* din *Velcher*, *Dr. Ioan Ciurgiu* din *Iara*, *Dr. V. Moldovan* și *Dr. G. Păăcean* din *Turda*. S'au discutat mai multe chestii curente

de ale clubului comitatens și s'au designat oratorii principali pentru a doua zi.

Considerând, că a fost vorba de o chestie școlară, deci care cere cunoștința curată a lucrurilor și faptelor întâmplate, s'au angajat preotul *I. Boer*, protopopul *N. Solomon* și *Iovian Murășan* a luat cuvântul a înșira gravaminele și abuzurile inspectorului și a cere sanarea lor.

A doua zi la congregație s'a mai alăturat și protopopul *G. Pop* din *Mohaciu*, astfel eram o ceată mică dar inimoasă.

La discuția asupra raportului vice-comitelui a luat cuvântul dl *Ioan Boer*, care a introdus discuția prin o scurtă dar potrivită vorbire exprimându-și neîncrederea și nemulțămirea.

A urmat dl protopop *N. Solomon*. Când însă a început să vorbească românește, șovinistii din sală au înscenat un astfel de tumult, încât oratorul a trebuit să renunțe la cuvânt.

În zadar a explicat fișpanul, că d-nul *Solomon* are dreptul să vorbească românește, toate au fost în zadar.

Imediat a cerut cuvântul dl *Emil Cormoș Alexandrescu* și în numele Românilor a ridicat un scurt protest în contra acestei încălcări a legii.

Totodată a declarat, că oratorii ce vor urma, vor vorbi ungurește, dar nu că s'ar fi lăsat terorizați de șgomotul și amenințările șovinistilor, ci pentru că în interesul școalelor persecutate în ca să-și înșire gravaminele și acele să fie ascultate din partea congreagației.

A luat cuvântul protopopul *Mureșan* care apoi a înșirat o mulțime de violențe și nedreptăți de ale inspectorului, așa că după o potrivită și glumeată vorbire a lui *Dr. I. Ciurgiu*, însuși fișpanul a provocat pe membrii români ca să-și depună într'un memoriu toate plânsorile și să le prezinte comisiei administrative, care apoi se va ocupa în detalii cu ele și de le va afla bazate, le va sana.

Astfel pășirea energică a Românilor a avut nu numai un rezultat moral ci și faptic și cred, că și dl inspector își va mai trage pe viitor de seamă, de cele ce face.

315 Mai în România.

Pentru comemorarea zilei istorice 3/15 Mai frații noștri ardeleni stabiliți în România au făcut o excursie la Mănăstirea-Dealului, unde în cadrul unei festivități frumoase au serbătorit marea zi de libertate a Ardealului. În fața sfintelor moaște ale voivodului *Mihai Viteazu* și *Radu cel mare* s'au rostit discursuri de înălțare sufletească și deplină înțelegere a nevoilor celor rămași acasă. Pe lângă membrii societății ardelenene »Carpații« au luat parte la excursie și o seamă de bărbați ai societăților culturale de dincolo, împreună cu trei domni din Munții apuseni cari erau întâmplător în România.

Corespondentul nostru special ne trimite dela această festivitate raportul de mai jos:

Tîrgoviște, 3/16 Maiu.

În dimineața zilei de 1 Mai un grup de excursioniști, cam trei sute de persoane, public din capitală și membri ai societății culturale »Carpații« a plecat din București la Tîrgoviște pentru a comemora ziua de 3/15 Maiu 1848. Trenul împodobit cu drapele și stegulețe tricolore a plecat în mijlocul unei însuflețiri uriașe, iar când a intrat în gara *Titu*, unde se ramifică linia spre Tîrgoviște, i-s'a alăturat un alt grup de membri ai societății »Carpații«, împreună cu »Liga culturală« secția *Pitești*. Pe tot parcursul liniei *Titu-Tîrgoviște* excursioniștii au fost primiți în gări cu muzici militare și tarafuri de lăutari împreună cu publicul care era entusiasmă până la paroxism.

La intrarea în gara Tîrgoviște grupul excursioniștilor a fost primit de muzica militară în frunte cu prefectul județului, autoritățile și un public foarte numeros. Primarul orașului, *G. Ionescu* a

urat excursioniștilor bunăvenire și într-o oarecare avântată a făcut istoricul revoluționar desrobire a anului 1848 în Moldova, Muntenia și Ardeal.

Din partea excursioniștilor a răspuns dinte societății »Carpații«, dl *Tețu* mulțumindu-se publicului și autorităților pentru primirea făcută.

Dela gară s'a format un cortaj împunător excursioniștii au plecat la Mănăstirea-Dealului lungul bulevardului *Carol*. Ajungând în fața bustului lui *Eliad Rădulescu*, scriitorul românesc în acest oraș, s'au oprit și în fața bustului s'au nădărnicit două cuvântări din partea dlui profesor *Pitești Mihăileanu* și *d. Polichroniade*.

Orașul a fost traversat pe frumoasa șosea brită de tei care duce până la mănăstire pe o distanță de patru kilometri, și tot drumul a acompaniat muzica militară din frunte intona marșuri naționale.

La poalele pitorescului deal pe creasta căruia e așezată mănăstirea, e cazarma regimentului de Roșiori, unde am fost primiți de un colonel și soldaților și mai mulți ofițeri. Peste șosea aruncat un arc de triumf pe a cărui frontieră era scris »Lozinca oșteanului român e creștină, cătră Rege și dragostea de neam«, iar pe o stantă de vr'o zece metri erau înfipte lănci și vârfurile căroră fâlăiau stegulețe tricolore.

Ajunși la mănăstire pela ceasurile unsprezece trei preoți au slujit un parastas pentru sufletul celor căzuți în lupta pentru deșert și a eroilor morți în 1784 și 1848. După slujba reaslujbei preotul *Manea* a ținut o cuvântare a cărei i-a răspuns dl *Neculai Istrate* membru al societății »Carpații«.

Pe urmă a fost vizitată mănăstirea unde s'au vizitat capul neadormitului *Voievod Mihai Viteazu* și *Radu cel Mare*.

Masa a fost luată în pădurea dela spațiul nașterii și în decursul ei au răsănat mai multe cuvântări de ocazie pline de avânt și de dragoste. Intre alții a vorbit și popa *Simu* din *Alba Iulia* profesorul *Baboianu Droc* și-am avut chiar plăcerea să primim salutul fraților dela *Pind* și rostul unui *Român* din *Macedonia*.

După masă s'a încins o horă mare în curtea codrului și s'a petrecut vesel jucându-se multe danțuri naționale, iar la ora cinci după masă excursioniștii s'au întors la gară de unde o parte a plecat acasă iar restul a rămas să se ocupe parte la banchetul ce s'a dat seara în curtea lor.

Cei rămași au făcut ziua următoare — duși de frunțașii localnici — o excursie în împrejurimi și pela instituțiile mai de seamă.

Cum a murit Napoleon

Zilele trecute s'au împlinit nouăzeci de ani când a murit *Napoleon*, într'o insulă pierdută în Oceanul Atlantic, în ziua de 5 Mai 1821.

Un document englez, pe care l-am descoperit în British Museum din Londra, aduce o lumină asupra tristului sfârșit al Impăratului.

Captivitatea la *Sta Elena* a durat aproape doi ani. Chiar în al doilea an, la 1816, *Napoleon*, cu o neactivitate pe o bucată mică de pământ, în insalubră și mizerabilă situație, la *Longwood*, cum sănătatea i-se sdruncină. Medicul lui, căpitanul marinei britanice *O' Meara*, avertisă pe guvernatorul *Hudson Lowe*. Dar acesta rămase indiferent. După o vreme, numai în ultimul ceas, fu mișcat de suferințele Impăratului. În luna August 1817, *O' Meara* și *Dr. O' Meara* și declară că *Napoleon* suferea de o boală a ficatului. Acuzat de a fi dat motiv de înșelăciune, doctorul fu substituit din funcția sa și înlocuit de un medic englez.

Dar răul lua proporții. La 1 Ianuarie 1819, *Napoleon* avu o sincopă alarmantă. Un alt chirurg, doctorul *Stokoe*, fu chemat de urgență la *Longwood*. El nu-i făcu decât cinci vizite, atrăgându-și atenția guvernatorului și sub inculpația de a fi dat răspunsuri exagerate fu trimis înaintea unui consiliu de medici. El, de asemenea, diagnostică o boală gravă de ficat. Or, boala aceasta nu fu recunoscută nici de guvernator și nici de cabinetul dela Londra; nici *O' Meara* să admită, că generalul *Bonaparte*, după cum se știe pe Impărat, ar putea să fie suferind, de frică de a pierde interesul și compătimirea Europei.

Cu toate acestea fu permis lui *Napoleon* să fie vizitat de un medic francez, pe doctorul *Automarchi*, care

Spre literatură didactică bună.

— *Rerlexii d-lui I. Vuia.* —

Nemuțămît cu unele lucruri dintr'un articol de al meu, apărut în numărul de Paști al „Tribunei“, dl Iuliu Vuia, cunoscutul autor al unui mare număr de cărți didactice, face unele observări la cari răspund următoarele:

Nu „patriotismul“ local m'a făcut să socotesc cărțile de cetire românești al dlor Vuia, Moldovan și Groșoreanu ca puțin corăspunzătoare cerințelor culturai noastre de azi, ci convingerea că școalele noastre îi trebuie azi cărți mai bune de cât ale domnilor lor și că aceste cărți se pot și face, după cum se vor și face. Situația în care ne aflăm cu literatura noastră didactică e în adevăr „o mare pacoste pe capul nostru“. Aceasta o poate adeveri fiecare învățator din arhidieceză și cred că și mulți din diecezele sufragane. În cartea mea „*Cercetări privitoare la situația învățămîntului nostru primar și la educația populară*“ (Sibiiu, 1911) m'am ocupat mai de aproape de această pacoste, precum și de remediile ce se impun (pag. 77—81). Cel mai categoric remediu e, după cum am arătat acolo, monopolul cărților de cetire românească, — și am toată nădejdea că acest monopol se va introduce în timpul cel mai scurt, — cel puțin în arhidieceză, dacă „patriotismul local“ al diecezelor va împiedeca introducerea lui în întreaga mitropolie.

Că d. Vuia are păreri atît de bune despre cărțile dsale, aceasta înseamnă foarte mult într'un timp ca al nostru, când cei mai aprigi critici ai lucrărilor literare sunt înșiși autorii lor...

D. Vuia face o enormă greșală când susține că manualele de cetire românească trebuie să aibă aprobarea ministrului de culte. Greșala aceasta e cu atît mai mare cu cât d. Vuia, făcându-o, se referă la § 20 al legii lui Apponyi, care nu spune ceea ce afirmă d. Vuia. Ea zice că acest paragraf ar fi cerând, ca toate manualele cari se întrebunțază în școlile cu ajutor de stat, să fie aprobate de minister. De fapt § 20 cere acest lucru numai dela școlile comunale, nu și cele confesionale. Cetească d. Vuia acest paragraf cu atenție cuvenită și va vedea ce greșală mare a făcut dsa și în calitate de învățator și în calitate de autor de manuale didactice. Legea cere numai ca manualele de limba maghiară, aritmetică, istorie, constituție și geografie să aibă aprobarea ministerială, dela celelalte ea nu pretinde nimic.

Asupra manualelor de limba română ministrul n'are decât un singur drept, acela de a le interzice, în cazul când constată că ele cuprind lucruri cari sânt contrare adevărului. Acest lucru s'a discutat și în parlament, la 1907, când deputatul Zachariás János a cerut ca și cărțile românești să fie supuse aprobării, la ceace a răspuns însuș contele Apponyi că o astfel de măsură n'o află necesară. Insuș contele Apponyi a propus ca să nu li se ceară acestor cărți aprobarea ministerială și Camera a primit cu majoritate de voturi această propunere. (Vezi *Országgyűlési értesítő* a. 1907, 23 Aprilie, pg. 26).

De altiel chestiunea aceasta s'a reglementat nu de mult, printr'o ordinațiune ministerială apărută sub Nr. 142598/1910, unde se spune cum trebuiesc înaintate spre aprobare cărțile menite a se întrebunțâ în școlile cu ajutor de stat, și cari cărți au nevoie de aceasta aprobare. (Vezi *Hivatalos Közlöny* Nr. 8/1911) D. Vuia, ca cel mai fecund autor de cărți didactice trebuia să știe aceste lucruri, fără de cari, oricât de bune intenții ar avea, aduce culturai noastre servicii foarte îndoielnice.

Că cutare inspector cere și manualele de cetire românești să fie aprobate — o știu și eu, dar mai știu și vorba aceea românească: „nu-i de vină cine mîncă șapte pite, ci-i de vină cine i-le dă“. De ce să nu ceară inspectorii și lucruri ilegale cari le aduc folos și „glorie“, când știu că noi le dăm tot ce cer și că poftelor lor li-se supune, bazat pe o interpretare greșită a legii, chiar și cel mai harnic autor de cărți românești? Dar ia să se fi pus dl Vuia, în loc de a polemiza cu mine, și să-i fi arătat respectivului inspector legea și dispozițiile ministeriale, să vedem ce s'ar fi întâmplat?! S'ar fi ales și acel hiperzelos domn inspector cu impresia, că și Românii își știu apăra puținele drepturi ce le mai au în țara asta.

Cât pentru folosul pe care l-ar fi avut școala românească în urma unei astfel de atitudini — el ar fi constat cel puțin în aceea, că am fi avut în școlile noastre cărți românești mai bune decât ale dlui Vuia, cari cărți au fost făcute anume așa ca să poată plăcea și ministrului.

Dr. Onisifor Ghibu.

Din România.

Statuia lui Cuza în Iași. Luni la orele 5 p. m. a avut loc o importantă ședință a consiliului comunal din Iași sub preșidenția domnului primar D. Greceanu, cu care ocazie s'a deschis discuția în chestia monumentului lui Cuza Vodă.

D. Greceanu luând cuvântul a expus consiliului comunal situația așezării aceluî monument, arătând totodată că comitetul în urma unei consfătuirii care a avut loc la d. Ghika Deleni a luat decizia de a ceda piața Unirei pentru așezarea monumentului, cu condițiunea ca administrația comunală să-și ia angajamentul de a face pe socoteala ei fundația necesară în piața Unirei și de a se obliga să termine aceste lucrări cel mai târziu până la 15 Iunie.

Consilierii comunali luând act de aceste declarații admit în principiu așezarea monumentului în Piața Unirei, cu condiția însă ca fundațiile să fie făcute din banii constrînși de domnii Al. Xenopol și Iorga și din subscripțiile adunate de »Adevărul«.

Se mai hotărăște în afară de aceasta să se trimită o adresă de mulțumire dlui Gr. Ghika Deleni, pentru modul cum dsa a lucrat în această inițiativă și să se trimită o altă scrisoare sculptorului Romanelli pentru a veni la Iași și a lua dispozițiile necesare la locul unde trebuie să fie așezat monumentul.

Cât privește fundațiile făcute în Piața Nouă d. Greceanu a făcut 3 propuneri: Prima: să se așeze un monument al eroilor căzuți în războiul dela 1877. A doua: să se pue o fântână țâșnitoare monumentală, la fel cu fântâna din Roma sau în al treilea caz să se intervie pe lângă guvern pentru a se acorda subvenția de 300 mii lei votată sub trecutul guvern pentru ridicarea monumentului Unirei.

Expoziție de țesături naționale. Societatea «Furnica», pentru încurajarea țesăturilor naționale, și-a deschis expoziția anuală în sala de jos a Ateneului Român.

Țesăturile și broderiile expuse, ca în toți anii, sânt de o frumuseță remarcabilă.

Sânt mai ales demne de admirat reproducerile după vechile porturi, de acum 60 ani, din Muscel, Vilcea și Argeș, vâlnice, catrințe și zăvelci; apoi un costum cu fotă

morocire era un om tânăr fără experiență, ușuratec presunțios. La sosirea Dr.-ului în insulă, Napoleon fu apucat de un al doilea rău, un cancer la stomac, care urma să'l omoare curînd și pe care ni-și nu-l bănuia până în ziua morței lui.

La începutul lui 1821, Impăratul își pierdu toate vîrțile; în fiecare zi își pierdea cunoștința și ochii lui îndurerăți nu mai putură suporta lumina. El își petrece zilele pline de suferință în obscuritatea unei camere cu obloanele ermetice închise unde servitorii lui puteau umbra decât pe dibuite.

La 17 Martie, el căzu la pat definitiv, și Hudson Lowe tocmai primise din Anglia o scrisoare în care avertisat despre proiectul unei evadări. Se credea că generalul Bonaparte meditează să fugă din Sta E. Pentru a-l supraveghea mai de aproape, guvernul ceru ca pe lângă Drul Automarchi să se atașeze încă un ajutor, un chirurg englez Drul Archibald Wood care fu admis la Longwood la 1 Aprilie.

De atunci, fiind pus în curent în fiecare zi, Hudson Lowe începu să scrie un mic jurnal în care se găseau povestite cele trei-zeci și cinci de zile, cele din urmă, ale Impăratului. Acesta e documentul istoric de capital interes publicat în *Mercure de France* sub titlul: *În camera lui Napoleon, murînd.* Cîteva citații scurte, sunt de ajuns să arate răceala, nesimțirea tragică cu care călăii Impăratului priveau și cotăreau agonia lui.

Acstăzi, — citesc pe prima pagină a jurnalului — Drul Wood a fost chemat la generalul Bonaparte. Drul Automarchi i-a eșit înainte purtându-l prin vre-o 4 pere, într'una de tot întunecată. »N'am putut să-l povestea Drul, guvernului, l'am palpat numai, și sau pe altul. Pulsul și starea pielii indicau o slăbiciune, cu toate că nu se arăta nici un semn de pericol imediat.

Ștef numai, ideia unei vulgare trageri pe sfoară substituind unei alte persoane agita pe chirurgul Wood fără să fie în stare a bănuia simptomele alarmante la un bolnav care murea peste 5 săptămâni.

La 2, 3, 4, 5 și 6 Aprilie, Hudson înregistrează în jurnalele Drului Arnott, asupra suferințelor descrise Drul Automarchi și servitorii Impăratului:

«Nu pot să descoper nimic extraordinar la el, deșceptic medic, de cât excesiva lui paloare caracterică. A vomat înaintea mea și numai asta e singurul lucru anormal, de altfel nici nu a vomat de aproape pușin».

La 16 Aprilie, revenind la ciudatul lui diagnostic, spune: «Dacă un vas de linie ar veni mâine din Anglia, pentru a-l duce de aci, sânt convins că ar vindeca numai de cât și în clipa aceea ar și dispicioare».

La 25 — numai cu trei spre-zece zile înaintea morții, Drul Arnott declară pentru a treia oară și de cât un caz de ipohondrie. Admite că această că vindecarea va dura mult pentru că doctorul, nu poate da generalului Bonaparte ceia ce putea restabili. Și cum Hudson Lowe, intrigat, bă genul și numele remediiului: «Libertatea» d. Arnott.

La 27 și 28 Aprilie, Napoleon are vărsături negre, mâ asudări reci, delir, sughituri de agonie, șiându-se apropiatul sfârșit. La 5 Maiu Hudson termină astfel jurnalul:

«7 ceasuri dimineața, un semnal a anunțat pe mor că Bonaparte e în pericol iminent de

toate acestea starea muribundului nu se agravă și dela 3 ceasuri după prânz. În momentul acela el trimitea liniile acestea scrise cu creionul: «Nu se mai simte, dar mai poate trăi câteva săptămâni». La cinci ceasuri jumătate: «E mai rău, respirația e mai deasă și mai anevoioasă». Și câteva minute înainte de 6 ceasuri — chiar atunci când apunea — scria: «Napoleon moare».

«Napoleon ajuns în sfârșit să-și convingă călăii de starea și de seriozitatea boalei lui. Roumaine». Paul Fremeaux.

Dr. Stefan Tămășdan,
medic univ. specialist în dentură,
rad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Ellz. Poarta II.
consultanți dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

remiat mai de multeori. —
OROLINUL
oul miraculos de casă alui
— **Dr. Borovszky** — — —

se vinde deja și în comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la bronhiță, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți precum și la toate boalele obvenite din răceală, ca reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amorfire, în fine la dejerături și la încetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: *Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II, Fótca No 77c.* Se capătă în sticle de 1-20, 2— și 2-50 cor. în Arad la farmaciile *Földes Kelemen, Kárpáti János, Vojtek și Weisz* și la farmacia *Örs Rezső* în Pâncota

albă, introdus de M. S. Regina când a venit în țară, costum pe care societatea vrea să-l introducă la sate ca port de mireasă. Sabace în isvoade vechi, pânze de mătase cu alesături, porturi din Banat și țările locuite de Români, bluze de mătăsă lucrate în fluturi și fir, marama de borangic fin, lucrări în lână ale țărâncelor din Golești; lădițe lucrate artistic în pirogravură, etc.

O secțiune interesantă a acestei expozițiunii e galeria de pictură și desen a d-șei Thorand care a expus anul trecut la «Salon des artistes français» din Paris cum și anul acesta la expoziția Tinerimei.

Sesiunea consistorului bisericesc. Luni la orele 10 dimineața s'a deschis la Seminarul Central sesiunea de primăvară a „Consistorului superior Bisericesc“.

La orele 9 dimineața s'a oficiat un serviciu divin, în prezența tuturor membrilor.

Dl C. C. Arion, ministrul instrucției publice, a citit Mesagiul regal prin care se declară deschisă sesiunea de primăvară a „Consistorului bisericesc“.

I. P. S. Sa Mitropolitul a arătat rostul și însemnătatea Consistorului, vorbind despre lucrările ce urmează să se facă în această sesiune.

Consistorul este menit să strângă legăturile între membrii corpului preotesc.

Imediat după mitropolitul primat, a vorbit dl C. Arion, ministrul cultelor și al instrucției publice, care a atins și chestiunea turburărilor din biserica noastră.

Mă simt cu totul mișcat spune dl Arion, de binevoitoarele cuvinte ce mi-au fost adresate de șeful bisericii noastre. Pentru prima oară viu la ședințele consistorului superior bisericesc, pe care l-am considerat și îl consider ca un adevărat parlament bisericesc. Consistorul superior bisericesc, este linia de unire între stat, guvern și popor și ca atare are chemarea de a cunoaște toate nevoile sufletești ale poporului și a aviza la mijloacele de îndreptare. Puteți conta pe sprijinul meu.

Dl Arion a atins apoi chestiunea turburărilor din biserică. Dsa spune, că țara suferă de necredință. Nu mai există credința strămoșească care dă putere națiunii. Aceasta nu se poate avea fără pacea în biserică. Lipsa de dragoste și pace contribuie la scăderea credinței. Cât îmi va sta în pufiță, spune dl Arion, fără a mă amesteca cu cele canonice, voi căuta a aduce pacea în biserică. Este de datoria mea de a nu permite să se turbure statul prin turburările din biserică.

Dl Arion termină îndemnând pe membrii consistorului la jertie pentru țară și pentru altar.

În urmă s'au ales diferitele comisiuni. Ședința a luat sfârșit la orele 12.

O excursiune școlară¹⁾.

— Corespondență ocazională. —

Seara după nouă ore sosirăm în Seminarul Andreian, unde Cuvioșia Sa dl director Dr. E. Roșca, cu caracteristica-i afabilitate, dispuse încă din bună vreme primirea noastră în seminar acordându-ne și vîpt gratuit în tot decursul petrecerii noastre în Sibiu. Nu pot reținea nici afabilitatea dlui econom seminarial V. Popovici, care cu cea mai mare dragoste ne primi și ne puse toate cele necesare la dispoziție.

A doua zi de dimineață însoțiți de elevii ped. Vighici și Dănilă, trecând prin câteva străde principale ale Sibiului, plecarăm spre Rășinar la mormântul marelui Arhiereu.

Pe sub arini și prin dumbravă era sârbătoare. Într'un aier parfumat de mirosul primăverii și vrăjit de șiseitul ușor al frunzelor crude, mii de glasuri înălțau imnuri de laudă spre

¹⁾ Atragem, în mod deosebit, atențiunea învățătorilor noștri asupra acestei corespondențe. N. Red.

celce le iubește și după iarna grea readuce primăvara cu traiul ei ușor.

Cei 13 klm. îi făcurăm pe jos într'o continuă voie bună, căci și noi trudeam să ajungem la mormântul aceluia ce mult ne-a iubit și adevărată primăvară a adus peste apăsata noastră biserică. Deabia în Rășinar simțirăm oboseala, unde însă dl părinte M. Lungu, deși neavizat ne primi cu dragostea unui adevărat părinte și după o bună gustare, servită în localul școlii, uitărăm toată oboseala. Colegii învățători în frunte cu dl director Frățilă (curat ca numele) ne salutară cu o frățească dragoste și cu toții apoi vizitarăm vechea casă-reședință unde au locuit episcopii Nichitici și Adamovici, bisericile și mormântul marelui Șaguna.

Compararea între reședința episcopului Nichitici și între splendidele palate actuale văzute de elevi la Sibiu le arată ca într'o oglindă magică progresul realizat de noi în aceste două secole și o mândrie curată li-se întipări pe fețe: iar când la mormântul marelui Andrei le spuse dl părinte Lungu, că sub peatra aceea rece își doarme fericitul somn cel care a deschis ușa propășirii noastre, emoțiunea ne cuprinsese pe toți deabinele.

Ospitalii Rășinarieni la plecare ne puseră trei căruțe la dispoziție pentru întoarcere.

Pentru ospitalitatea desăvârșită cu care am fost tratați exprimăm și la acest loc mulțumită bravilor Rășinarieni și cu deosebire dlui părinte M. Lungu.

Sâmbătă a fost ziua destinată pentru cercetarea Sibiului, în tovărășia clericului V. Pușcariu.

Cu multă bunăvoință ne arată amabila d-șoară Podoabă, directoara atelierului de țesătorie națională, toată înțocmirea aceluia atelier, clariificându-ne cu prețioasele d-sale explicații și arătându-ne atâtea și atâtea lucruri domnești cu podoabe românești. Zic lucruri domnești, pentru că în multe locuri mai este și azi credința, că motivele românești pot împodobi numai lucruri țărănești, câtă vreme atâtea lucruri admirabile de salon pot fi împodobite cu neîntrecut succes prin frumoasele noastre motive naționale. Aceste motive ar putea servi foarte bine ca material de desemn în școlile noastre mai ales pentru fete: iar acele profesoare sau învățătoare, cari propunând lucrul de mână femeesc, n'ar exploata în tot chipul, fie la cusut, fie la împletit, fie la țesut etc. frumoasele noastre colori și forme armonice, ar face un mare păcat. N'ar trebui să fie un singur lucru românesc a cărui împodobire sau combinațiune să nu poarte timbrul naționalității, având noi motive atât de frumoase.]

Eșind din atelierul de țesătorie ne întimpină venerabila dnă Cosma. Se miră foarte mult de portul săsit al elevilor mele și cu multă bunăvoință le sfătuie să lase acel port nenatural pentru noi Români și să reia frumosul nostru port românesc. Sfatul venerabilei dne, cred, că a căzut pe pământ bun, și în credința mea mă întărește nu numai promisiunile și însușirea elevilor pentru portul săliștenesc-sibian, ci mai ales faptul, că a doua Duminecă șase din cele 14 eleve erau îmbrăcate în acest frumos port, căci de fapt aproape fiecare are și câte un costum național, fie cel vechi codlean cu fotă, fie cel săliștenesc care le place mai mult și este întru câtva și mai practic, dar pe care în lipsă de modele îl croesc și-l împodobesc greșit. Lucrînd mai mult după fantazia lor, care de multe ori, dacă nu totdeauna — rătăcește. În deosebi mie, sfatul ven. dnei Cosma mi-a făcut un neprețuit serviciu, căci oricât le-aș fi spus elevilor, ele n'ar fi crezut cât de puțin preț pune lumea mare pe rochiile și bluzele lor săsești fără nici un gust, pentru care îmi exprim sinceră mulțumită.

Cercetarăm apoi școala civilă de fete a „Asociațiunii“. Curățenia și ordinea ce domnesc în acest institut, ne frapară. De aici elevele mele au eșit cu mai multă învățătură de igienă și mult mai puternic imprimată în sufletele lor, decât ar fi putut face toate lecțiunile de igienă dintr'un an întreg.

Cu foarte multă bunăvoință și gentileță ne

conduse d-șoara directoară Petrascu și rector V. Bologa prin întreg internatulându-ne toate amănunțele. Cu o școală ne putem mândri în fața oricărui fiecât de pretensiv!

Vizitarăm apoi muzeul „Asociațiunii“ lucruri frumoase văzurăm și aici! Obiective, țesături și cusături admirabile, diferitele ținuturi etc. etc. păcat însă, fiindu-ne espicările necesare, multe lucruri le-am înțeles. Ar fi de dorit să se editeze o broșură călăuză pentru acest muzeu, multe lucruri rămân vizitatorilor necunoscute.

Oboșiți de câte văzuserăm ne îndreptarăm spre seminar, iar după o pauză de o sîert de oră cercetarăm și școala de unde amabila domnișoară Bogdan ne arătă și ne arătase cu o deosebită afabilitate bunele întocmiri ale acestei școlii.

După prânz vizitarăm apoi alte lucruri de însemnătate ale Sibiului și pe la plecarăm cu trenul spre Ocna-Sibiului ne conduse d-nul contabil Henteș și Bibu. Văzut-am lacurile sărate, băile, instituțiunile de pe lângă ele și-am văzut mult, că fiind timpul cam înaintat, n'ar intra și în însăși ocna de sare.

Duminecă dimineața cercetarăm în arhidiecezană și școala centrală elementară.

Eram în curtea școlii elementare văzduhul începu a legăna unde armonii sonore, umplînd întreg cuprinsul de religiositate. Un cor din alte lumi păcântă: Lăudați! lăudați pe Domnul și riuri. Erau clopotele dela catedrală. Că măsese însă iritați de admirație. Pe vine să plîng — șopti o copilă: Eu visez — răspunse a doua.

Serviciul divin, servit de însuș Episcopul Sa cu mare asistență, fiind deschidera dnului arhidiecezan, a lăsat în sufletele noastre urme neșterse. Mărețea procesiune de ședință pâna în catedrală, înaltele fete cești strălucind în splendoarea ornatei celentul cor mixt al domnului Popovici etc. îmi amuțiră elevii, de altcund generalivi. Aduceți-vă aminte de reședința Nichitici și de cărțile slavone și priviți drala copii!!

După serviciul divin, vizitarăm încă de tablouri din muzeul Bruckenthal și 1 și 30 min. plecarăm spre casă, imbușurăm de mulțimea impresiunilor. Copiii regretă trecut atât de repede, cele cinci zile de excursiunea.

Am scris acestea, nu pentru a scrie sau pentru a-mi măguli vre-o ambianță pentru a recomanda și altor colegi astfel de excursiuni, cari în mod atât de largesc cercul de cunoștințe al elevilor sădesc în ei sentimente nobile, pe lângă mândria națională și cimentează în suflet de însuși învățătorul lor și față de el. Am scris și pentru a avea ocazia să mulțumesc încă odată tuturor celor care mi-au primit, ne-au însoțit, ne-au găzduit și mi-au dat explicațiunile de lipsă. Cu deosebire am dat mulțumiri Cuvioșiei Sa dlui director Dr. Eusebiu Roșca și dlui seminarial V. Popovici, cari cu deosebire afabilitate ne-au găzduit în „Seminarul Andreian“ iară față de înalta corporațiune bisericească față de Prea Ven. Consistoriu arhidiecezanal cu al cărui consimțământ s'a făcut această excursiune noastră în seminar, vom rămânea deosebit de recunoscători și față de d-șoara directoară și rector cu o profundă recunoștință fiiască.

Ioan
inv.

O rugare modestă, care nu vă costă nimic, dar administrației ziarului nostru vă va fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onoratul public să cererea prețurilor curente sau la orice cumpărare să se provoace că adresați-vă cetit-o în „Tribuna“.

Din străinătate.

Veto-bilul englez. O telegramă din Londra anunță că în ședința de ieri, Marți, Camera deputaților a primit și în a treia citire, cu 361 voturi contra și 141, proiectul de lege al guvernului prin care se casează dreptul de veto al Camerei lorzilor.

Secretarul general al ministerului de interne, Curchill își terminase discursul său cu apelul: „În numele progresului și al bune înțelegeri vă cerem să primiți proiectul și vom și ajunge ținta aceasta“.

Guvernul și-a și ajuns ținta: proiectul a fost votat cu majoritate de 121 voturi, dar în același timp s'a discutat și în Camera lorzilor un proiect de lege al opoziționalului Lansdowne prin care se reformează Camera lorzilor. Proiectul lui Lansdowne reduce numărul lorzilor la 350, dintre cari 100 de membri își vor putea moșteni mandatul, 110 ar fi aleși, iar restul numiți de Rege. Cum nu încapă nici o înțelegere că lorzii vor primi acest proiect, care le va asigura conservatoriilor o majoritate însemnată, se creiază nouă situație foarte critică.

Guvernului îi stau deschise două căi pentru a rezolvi criza: numirea unui număr suficient de lorzi, care să asigure guvernului majoritatea și camera lorzilor pentru *veto-bill*, — sau începerea de noi tratative pentru a ajunge la un compromis oarecare.

Cum însă, guvernul trebuie să țină seamă de declarațiile și făgăduințele categorice făcute pe vremea alegerilor, se prevede o nouă criză, care — dacă nu se va putea ajunge la înțelegere pașnică — va avea drept urmare o nouă dizolvare a parlamentului.

Răscoala din Maroco. Ziarul «Daily Mail» din Londra publică următorul interesant document:

„Apel către popoarele europene și întreaga lume civilizată.“

„Triburile răscolite din Maroc țin să aducă la moștenirea lumii întregi, că nu sunt călăuzite de o pornire dușmănoasă față de creștini ori de neamuri străine. Noi nu voim să facem un război străinilor, fânta noastră e numai și numai în urarea brutalului tiran Mulay Hafid, a cărui prezență pe tronul imperiului șerifian e o rușine pentru epoca de civilizație în care trăim, — și aceea ne străduim să-l detronăm.“

„Mulay Hafid e un despot de o cruzime neînchipuită. Pentru cel mai mic lucru închide ochii și-i schingiește, tăindu-le mâinile, smulându-le limba, scoțându-le ochii și sfărâmandu-le din gură. Pe unii din acești nenorociți îi încă prădă fiarelor sălbatice.“

„Nu e marocană reputată prin frumsețea ei, ci pentru că e la adăpostul poftei bestiale ale tiranului. El n'are răgaz, până nu aduce în hațagul său pe femeia a cărei nenorocire e de a fi frumoasă.“

Manifestul încheie cu un apel la lumea civiliza-

zată, ca în loc să dea concurs lui Mulay Hafid să sprijine acțiunea răsculaților contra acestuia. Berlin, 2 (telegramă din Tanger). În tot Marocul se propagă războiul stănt contra francezilor.

INFORMAȚII.

A R A D, 17 Maiu n. 1911.

— **Noul președinte al »Astrei«.** „Libertatea“ din Orăștie anunță că alegerea profesorului Andrei Bârsean din Brașov ca urmaș al decedatului Sterca-Șuluțiu în postul de președinte al „Astrei“ e lucru stabilit. Dl Bârsean și-a înaintat cererea pentru regularea drepturilor sale la pensie. În legătură cu această alegere i-se va oferi și postul ce-l avuse Sterca-Șuluțiu ca membru al direcțiunii băncii „Albina“.

— **Românii la Roma.** Săptămâna trecută, Joi, d. Nanu, ministrul României la Roma și comisar al pavilionului etnografic român inaugurat de curând la expoziția din Capitala Italiei, a oferit o masă intimă mai multor artiști, scriitori și ziariști italieni.

Cu acest prilej s'a rostit mai multe toasturi entuziaste pentru prietenia italo-română.

Cel dintâi a vorbit ministrul român, d. Nanu, care a salutat Italia și Roma, cetatea străbună, — apoi cu mult avânt liric, în care diplomatul dăduse înfățișarea poetului — cum se exprimă »Corriere Della Sera« a ridicat un imn patriei sale.

La salutul dlui Nanu au răspuns d-rul Falbo dela ziarul »Messagero« și Angelo de Gubernatis; după care au toastat Tzigara Samurcaș și profesorul Lanciani care a reamintit figura lui Ovidiu rătăcind cătră Pontul Euxin, precum și luptele pentru independența română și italiană.

La aceste toasturi s'au asociat Civinini, care în numele eternei poezii, sufletul latinității, a salutat România în persoana Reginei poete; Vico Mantegazza; Eugen Porn reprezentantul unui ziar român și I. Procopiu, președintele sindicatului ziariștilor români.

— **Inmormântarea lui Achim.** Azi după amiază a avut loc în Bichiș-Ciaba înmormântarea „regelui“ Achim, despre a cărui tragic sfârșit am raportat în numărul nostru de alaltăieri. Peste cinci mii de oameni l'au petrecut la lăcașul din urmă pe temutul potrivnic al *gentri*-lor, dar oricât de mare e jalea poporului, înmormântarea a decurs fără disordini, în cea mai deplină liniște. Se crede că cu moartea tragică a lui Achim a încetat să mai ființeze și partidul său, care a fost un partid chemat la viață numai de vraja energice personalității a defunctului.

Se mai anunță din Bichiș-Ciaba că ucigașii, frații Zsilinszky au oferit tribunalului cautiunea de 30.000 coroane pentruca să fie puși pe picior liber. Tribunalul va decide mâine în chestiune.

În presa ungurească se face o vie agitație pentru achitarea ucigașilor. Se va vedea, sperăm în curând dacă această dorință a presei se va împlini, — căci în acest caz li-s'ar asigura claselor feudale un drept fără precedentă decât în epoca barbarizmului, dreptul de a ucide pe toți potrivnicii de idei apărători unei clase sociale inferioare. La timpul său vom reveni, căci campania pentru achitarea asi-

nilor lui Achim constituie un caz prea simptomatic pentru nivelul civilizației în Ungaria.

— **1 Mai românesc în Blaj.** Anul acesta a căzut 1 Mai românesc chiar pe zi de Duminecă. Nici nu pornise a se crepa de zori, când voioase acorduri de vioară românească treziau la viață împărăția visurilor de după geamurile somnoroase. — Pe când zorile se revărsau rumene și se apropia tot mai mult zarea argintată a mândrei zi de primăvară, — întreaga metropolă românească sărbătorea troienită de verdeață. Ramuri verzi puternice și multă iarbă verde pela porți și uși, și cununi la ferestri cu fete mari vestiau măreția zilei. — Timpul favorabil de peste zi a adăugat mult la frumsețea sărbătoarei românești. „Unirea“.

— **Regele Muntenegrului în Constantinopol.** Ziarele turcești comunică, că regele Nichita al Muntenegrului ar avea de gând să facă o vizită sultanului la Constantinopol și că pentru aceasta s'ar fi făcut toate demersurile necesare.

Prin aceasta vizită regele vrea să arate că Muntenegrul dorește să fie în bune relațiuni cu Turcia și că cu toate acușările ce i-s'au adus chiar în camera turcească de către ministerul de interne, va păstra și pe viitor aceeași neutralitate în afacerea albaneză ca și până acum.

— **Scumpirea taxelor de parcurs pe trenurile ungurești.** După cât se anunță din Budapesta în ministerul de comerț se planuiește scumpirea taxelor de călătorie pe liniile statului. Lucrările pregătitoare a acestui proiect s'au făcut și completat încă înainte de moartea ministrului Hieronymi. După noul proiect, comunicația învecinată nu va fi scumpită ce privește taxa, ci se va mărgini la scumpirea zonelor mai îndepărtate cari pe liniile statului erau taxate cât se poate de ieftin și totodată de a putea face controlul cu multă greutate, neputându-se înlătura abuzurile. Noul proiect tinde în primul rând la împlinirea acestei anormități.

— **Biblioteca academiei române.** În luna Aprilie 1911 s'au consultat 1953 volume și broșuri tipărite de cătră 702 cetitori; 292 manuscrise, 1535 documente, 73 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 175 cetitori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 449 volume și broșuri, 210 numere de reviste române, 149 reviste străine, 2 documente, 1 obiect de Muzeu.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 până la 12 și dela 1 până la 6. Bibliotecor I. Bianu.

— **Sărbătorirea lui Sztérényi.** Concetățenii noștri maghiari, — scrie „Gazeta“ din Brașov — secundanți de circumspecții noștri concetățeni sași, au serbat Duminecă cu mare alai pe deputatul lor, ales în cercul II al orașului, consilierul intim Sztérényi József. Punctul culminat al sărbătorilor a fost ședința festivă a clubului „Polgári kör“, în decursul căreia s'a desvilit bustul sărbătoritului, în tot cazul o distincție, de care puțini muritori se pot împărtăși, fiind încă în viață. De obicei busturi și statue se ridică oamenilor într'adevăr mari, numai după moarte. Concetățenii noștri maghiari au crezut de bine a-i ridica deja acum un bust, premărindu-l ca pe un semizeu. Chestie de gust! Pe noi toate aces-

Ocazie de cumpărat mobile!

În cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

tea ne lasă reci și nepăsători, căci în deputatul Brașovului Szterényi, care n'a fost ales cu voturi românești, nu vedem decât pe reprezentantul aceluși sistem nenorocit, sub care gem milioane de desmoșteniți dornici de libertate, egalitate și frățietate. Departe de noi este însă gândul de-a conturba sărbarea și bucuria exuberantă a concetățenilor noștri maghiari și sași întru premărirea fostului secretar de stat. Dacă într'adevăr binefacerile, cari s'au revărsat asupra lor din grația sărbătoritului, sânt atât de mari, precum le-au zugrăvit oratorii maghiari și sași la adunările și banchetele aranjate — sânt dator să-l preamărească, căci în caz contrar ar fi nerecunoscători. Noi însă, Români, nici n'am gustat din aceste binefaceri, dar nici n'avem cunoștință de ele. Prin urmare noi n'avem să ne bucurăm, cu atât mai puțin să serbăm, iar dacă cumva s'ar fi găsit în mijlocul nostru vre-o oală rădăcită, care să fi participat la alaiurile de Duminecă, acel Român a comis un act de inconștiență.

— **Căsătoria moștenitorului de tron al Serbiei.** Ziarele germane sânt informate că moștenitorul Serbiei, prințul Alexandru, se va căsători cu o principesă rusească, fiica cea mai tină a marelui Constantin Nicolaevici.

Logodna va avea loc după încoronarea Regelui Angliei la care vor lua parte și Regele Serbiei și moștenitorul de tron. Din Londra vor pleca amândoi la Petersburg pentru a face logodna.

— **Aeroplane în serviciul marinei.** Din Paris se anunță: Aviatorul Conneau și comandantul submarinului Monge, căpitanul Manse se ocupă cu un plan foarte ingenios.

Dânșii voesc să pue aeroplanele și în serviciul marinei și anume în cazul unui război maritim, aeroplanele să facă recunoașteri asupra mișcării submarinelor adverse și să se întoarcă apoi înapoi și să raporteze flotei atacate.

Exercițiile în această privință au și început cu cheltuiala ministrului marinei.

— **Aviațiunea peste Ocean.** Welman care încercase toamna trecută să treacă cu dirijabilul său în sbor peste Oceanul Atlantic se pregătește din nou pentru aventuroasa călătorie. Noul dirijabil care plinește toate lipsurile înaintașului său își va lua sborul tot din orașul Atlantic City, fiind de aci cea mai scurtă distanță până la țarmul Angliei. Directorul ziarului „Newyork-World” a oferit

lui Welmann suma de 26000 de lei dacă va sbura cu aparatul său până la Newyork. Iacerarea aceasta nici nu e tocmai riscată fiind depărtarea dintre cele două orașe de-abia 200 mile engleze.

Dr. VICTOR GRAUB.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)

x **Noutăți de ridicul, geante de mâni, cofere, articole de sport, rachete pentru tennis, bile și nețua, fotbal, mingii, bastoane, parfumuri, apă de Coloniri apă de păr, praf de dinți, săpun, perii, pieaptene și articole de modă se află cu prețuri moderate la Hegedüs Gyula, Arad Andrassy-tér 15.**

Făina lăclă
NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura »Ingrijirea Copiilor« se poate avea gratuit de la NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.

POȘTA REDACȚIEI.

A. B. (Ghioroc). N'am primit nimic.

Poșta Administrației.

V. P. în T. Taxa publicării de 3 ori a anunțului trimis face 5.40 cor.

Ignatie Vișoiu, preot Chelmac. Am primit 7 cor. în abonamentul dv. pe quart. II. 1911 și 14 cor. în abonamentul d. lui A. Tîeran din Totvă rădă pe sem. II. 1910.

Basil Almășan, Bâgrad. Am primit 7 cor. abonament până la 1 Iulie 1911.

Loc deschis

Declarație.

Subscrisul, Konrad Wandelich, loc. Lugoș, declar, că conducerea băncii A. dicke s'a purtat față de mine în mod Pașii făcuți de mine au fost o operație getată imputând insarcinaților Cassei un astfel de act, pe care numiții, caștat multă corectitudine și loialitate, comis nici odată.

Datoresc această satisfacție băncii dicke, îndatoritoare până la extrem, și reprezentanților ei.

Pentru calomnia nebazată cer în m. lemn scuze.

Budapesta, 20 April 1911.

Konrad Wandelich

Dr. Zala Emil,
martor.

Dr. Deutsch
martor.

Data în prezența notarului public Dr. cisc Stamberger, Budapesta.

Abuzuri de presă.

Săptămânile trecute »Revista Economică« dactor dl Costică Pop, șef revizor la a publicat în contra firmei subsemnate de articole, despre cari regretăm, că le-a și câteva ziare mai serios redactate.

Nu ne-am grăbit cu răspunsul, consider spiritele mai serioase, vor judeca aceluși după merit: deoarece însă ne-am comendentesitatea articolelor în parte a intențiunii lor, suntem siliți a pași în publicității.

»Revista Economica« susține, că la »Esec mortalitatea unei grupe de 1200 membri (16-60 ani) ar fi anual 8-10%. Deci până în cel mult 12½ ani necondiționat milă și cruțare — ar repasa toți membri grupă. Sustine mai departe »Revista Econ. că noi înșiși am ceda procentele amice mortalitate.

Aceasta este minciună, fără care nici nu fi putut scrie un articol atât de tendențios.

*) Pentru cele cuprinse la rubrica această mește răspundere Red.

Leon Tolstol.

17

RĂSEOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Ti-am mai spus, papa, că dacă nu-mi dai voie să plec, am să rămân. Dar eu știu că numai de militar sunt bun, ca să fi diplomat ori funcționar civil, trebuie să știu să-ți ascunzi sentimentele, și eu nu pot, urmă el uitându-se la domnișoare cu toată cochetăria

Mica pisicută, cu ochii țintă în ochii vărului, abea vârstei lui.

Apoi, rosie de emoțiune și gata să plângă:

— Dar pe mine, vrei să mă săruți? îl întreabă ea. Boris se îmbujoră dintr'o dată.

— Ce curioasă ești! îi spuse el și se plecă cu nehotărâre asupra ei.

Ea se urcă dintr'odată pe o ladă, înconjură cu brațele ei goale și subțiri gâtul tânărului, apoi, aruncându-și părul pe spate, îl sărută pe buze: după aceea, îndepărtându-se numai decât și strecurându-se printre arbuști se opri în partea cealaltă cu capul inclinat pe piept.

— Natașa, știi bine că te iubesc, dar...

— Ești îndrăgostit de mine?

— Da, sunt. Dar te rog, să nu mai faci asta... să nu mai... Mai așteaptă patru ani... și am să te cer de soție...

Natașa căzu pe gânduri.

— Treisprezece, paisprezece, cincisprezece, șaisprezece, făcu ea numărând pe degete. Bine, ne-am înțeles...

Și un zimbet de incredere și de mulțumire lumină chipul ei draguț.

— Ne-am înțeles! repetă Boris.

— Pentru totdeauna, până la moarte! strigă fetița, apoi luându-i brațul, fericită și caldă, intrară amândoi în salonul cel mare.

XIV.

Contesa simțindu-se obosită, porunci să se închidă ușile și dete ordin feciorului să poștească la masă pe toți câți vor veni s'o felicite. Ea dorea să mai stea de vorbă cu prietena ei din copilărie, prințesa Drubetzkoj, care se întorsese de curând din Petersburg.

— Voi fi sinceră cu tine, zise aceasta, apropiindu-și scaunul de al contesei, ne rămâne, vai! așa de puțini prieteni vechi, încât prietenia ta mi-e îndoit de prețioasă.

Și aruncând o căutătură Verei ea se opri.

Contesa îi strinse mâna cu dragoste.

— Vere, nu înțelegi oare?

Se vedea că iubea mai puțin pe fiica ei cea mai mare.

— Vere, nu înțelegi că prezența ta ne stânjeneste. Dute lângă fratele tău și sora ta.

— Dacă mi-ai fi spus asta mai curând, mamă — răspuse frumoasa Vera cu oare-care dispreț, dar fără a părea cătuși de puțin supărată — aș fi plecat de mult, și trecu în sala cea mare unde zări două perechi stând în fața ferestrei. Ea se opri o clipă, ea să-i privească cam batjocoritor. Nicolae, alături de Sonia, copia niște versuri, cele dintâi pe care le făcuse, Boris și Natașa șopteau încă împreună; când zăriră pe Vera, încetară vorba. Cele două fetițe aveau aerul vesel și vinovat care trada dragostea lor: totul era încântător și hazliu în aceeași vreme: dar Vera nu găsea aceasta nici încântător, nici hazliu.

— De câte ori nu v'am rugat să nu purtați lucrurile mele! Doar aveți odăile voastre.

Și ea smulse călimara din mâna lui Nicolae.

— Numai decât, numai decât, spuse Nicolae du-și pana în călimară.

— Faceți numai prostii; adineauri ați izmăca niște nebuni, de ne-ați scandalizat cu tot.

Cu tot adevărul acestor cuvinte nimeni nu dar cei patru vinovați schimbă repede căcătură de ochi. Vera, cu călimara ei în mână, hotărâ încă se plece.

— Și ce secrete puteți avea, la vârsta asta raghios ce faceți voi!

— Dar ce-ți pasă ție, Vere? o întreabă ea. Natașa care se simțea în ziua aceea mai bine dispusă decât toți.

— E caraghios! Mi-e rușine de voi! Ce aveți, rogu-te?

— Fiecare își are secretele lui, iar noi te pace, și pe tine și pe Bery, reluă Natașa înțelegătoare.

— Vă e ușor să mă lăsați în pace, pe mine fac nici o prostie. Pe tine am să te spun mare porți cu Boris.

— Natalia linișna se poartă foarte frumos și n'am să mă plâng de ea.

— Isprăvește, Boris: dta ești un adevărat diplomat. Cuvântul »diplomat« foarte întrebunțat: avea în felul lui o însemnare specială.

— E nesuferită, strigă Natașa, rănită și rădă ce se leagă de mine? Tu n'ai să mă înțelegi fiindcă tu nu iubești pe nimeni: tu n'ai iubit Madame Genlis, și uite totul (porecla aceasta de Nicolae, trecea drept foarte injurioasă) și e să sicaliești pe alții: du-te, cochetează cu ti-a plăcea...

(Va urma).

...e că din 1908 și până în ziua de azi, în
...cu cele mai multe cazuri de moarte, nu-
...21 de membrii au reposat!
Pentru a redacta o foaie economică nu este
ajuns a urca din treaptă în treaptă pe scara
proscută, ci este *neconștientă* lipsă de o pro-
...știință *facultativă*; — însă pentru a ju-
...cât de depărtată este *matematica asigu-
...de concluziunile procentuale a »Revistei
...», — ar fi destul și *inteligenta gene-
...». Deci evident este, că articolele »Revistei
...» sunt inspirate de *răutate ori prostie*,
...ciuma ori holera la olaltă, n'ar fi în stare
...producă o mortalitate precum ni-o inventează
...Revista Economică.
Noi înșiși ne bucurăm că s'a înființat »For-
...», care va avea un viitor cu mult mai mare,
...să fie avizată că unul ori altul din ade-
...ei, să fie silit a se tolosi în contra concu-
...de arme *neînștite*.
...celelalte nu aflăm de demn a reflecta, decât
...amintim una ca de încheiere, — că de viitor
...vom *crăța nici spese și nici osteneală*, ci
...tru atari *improșcări inconștientoase*, vom în-
...neconștientat *procesul de presă*.
...mișoara, în 12 Mai 1911.**

„Asociația
Esechiană de ajutorare reciprocă“.
Direcțiunea Filialei pentru Ungaria
Timișoara.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„tribuna“ institut tipografie, Nichin și s. u.

MOBILE
In cauza schimbării localului
se vând cu prețuri
efține
fabrica de mobile alui
REISZ
adea-mare-Nagyvárad
ela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

old Baumann Alba Iulia:
Gyula-fvár
brică și magazin de mobile

magazinul de mobile executate în atelierul
propriu cel mai mare din Ardeal. Mare
ortiment de mobile gata ș. a. aran-
mente pentru prlnzitor, dormitor, salon și
domnești. — **COVOARE**, perdele
tetele pentru pat etc. și toffelul de
cării în bransa aceasta se execută prompt.
telier de tapeterie și decorație.
abrică de matrațe din fir galvanizat.
ntreprindere de pompe funebrale. —
brică de mobile (filială) Aind-Nagyened.
ATALOGUL se expediează pentru 2 cor,
sau ulterlor să se trimită — îndărăpt.

Traian Turturean
lăcătuș artistic și pentru zidiri
în Bistrița.

Primește ori-ce lucrări de bransa aceasta
precum: strângerea cu fer a zidurilor, pre-
gătirea de porți și garduri de fier, bal-
coane, trepți, îngrădiri de morminte, cămine
și cuptoare etc. executate artistic și prompt.
Primește totodată spre efeptulre toffelul de
reparaturi atingătoare în bransa aceasta
pelângă prețuri ieftine și serviciu punctual.

Bicicletele de re-
nume mondial :
THE CHAMPION
și **PREMIER**
cu osie campanilară

roată automată (cu frină liberă) se vând pelângă
garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
făr de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și
— părți alcătuitoare pentru biciclete —
ca gumă interioară și exterioară prima calitate, so-
nerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
In urma circulației mari unde în toată Austro-
Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
— în mare cu preț original de fabrică. —
Láng Jakab și fiul
mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
Filiale : Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit körut 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

JOHAN GENSTHALER
giuvaergiu și ciasornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.
Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparatur
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu conștiințios. —

LUCZA JÓZSEF
atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE :
vopsirea și curățirea hainelor
bărbătești femeiești de copii și pre-
oțești, postav, de mobile, băine
de doliu etc. Mai departe primește
curățirea penelor de pat,
cu mașina prin ce își redobândesc
culoarea albă și uscățimea originală
și vor fi scutite de praț. Comandele
din provincie se efeptuiesc imediat.

Krämer Károly
strungar
Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efeptuire și reparare toate lu-
crurile ce aparțin acestei branșe, și reco-
mandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în
orice mărime, pregătite din material excelent.
Ține în depozit în abundență mare toffelul de
articlii pentru fumători, gherghefuri pen-
tru lucrul de -
mână etc. etc.
Comandele din
provincie se exe-
cută prompt și cu
cea mai mare pun-
tualitate.
Obiectecte ad-
mirabile.

Szighety Sándor
atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repa-
rarea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de
bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de u-
nelte și utensilii pentru
barbieri, ca foarfeci,
brice și curele de as-
cuțit etc. etc. precum și
cuțite de buzunar ș a.
Pentru barbieri se as-
cut două briciuri gratuit
dacă trimit 12 deodată.
Comandele se execută
prompt și conștiințios.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public
din loc și jur
marele său atelier mehanic
aranjat în Brașov, Hósszú-utca 27, unde
se efeptuiesc tot-felul de lucrări atingă-
toare în aceasta branșă, precum :
mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,
pe lângă prețurile cele mai convenabile
și execuție solidă și punctuală.

MAGAZIN DE MOBILE
Joan Réthi
simplar artistic pentru edificii și mobile, în
Sibiu—N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de
școale, biserici, magazine, birouri și
locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări
în cel mai modern stii, pe lângă liferare
promptă prețuri moderate și din material uscat.
Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Localitățile balneare — Felix.

Pentru cura de vară și iarnă, lângă Oradea-Mare.

Deschise întreg anul. Cel mai bogat izvor cald în sulf, la temp. de 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 milioane litri. Contra bolilor de reumatism, podagră și ischias, contra asudării și contra boalalelor femeiești. — In 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. Localitățile balneare din Felix, cele mai eficace dintre toate stațiunile de acelaș fel. Băi de vană, și nisip etc., 250 camere, loc de întâlnire, sală de pian și lectură, restaurante excelente, taraf de țigani, Dumineca muzică militară, joc de tennis, promenăzi frumoase, parc de 400 de holde cu plantație minunată de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic dela 1 Maiu n. Oficiu poatel, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și p. muzică nu este. Prospecte trimite direcțiunea. (Felix — gyógyfürdő).

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$ și 5 $\frac{0}{10}$, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipes spesele de intabulare, convertes datorii de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

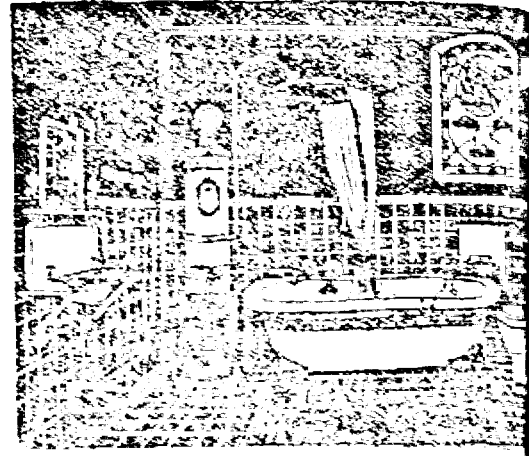
ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Prizează pe lângă onorar acuzitori de afaceri abili și demni de încredere.

Max. Ruck, tinichii

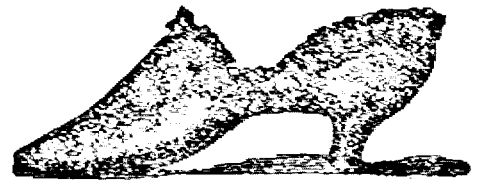
Sibiu—Nagyszeben, Heidengasse

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări p. zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firmei vane de scaldat, în toată mărimea ș.a.

Pantofi de catifea și piele

în orice culoare și calitate pe lângă prețurile

cele mai ieftine și execuția cea mai frumoasă

se pot cumpăra dela

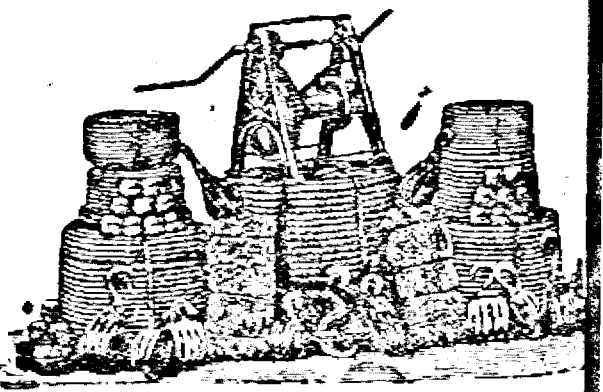
Kovács Mihály, Hodmezővásárhely
(Str. Morii) Malom-utca No 6 (casa proprie).

Prețul curent se trimite gratis și franco. Vanzătorii li-se acoardă cel mai mare rabat. — Serviciu conștient

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Toate funii de fir, brăcli, legătoare. Așezare și scurtare de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoj (Lugos). Magaz. și birou: Piața Izab. strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izab.

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economice. Funii pentru trăsuri (pentru sân), legătoare de snopi, funii pentru opritoare ștreanguri, hamauri, mreje p. pescari, rețele pentru

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bălătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cergi și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

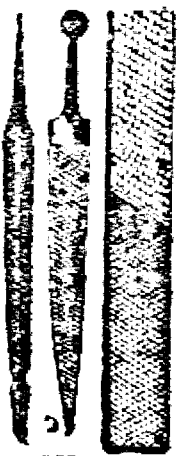
Haas Károly

primul armurar și optician
Szabadka, Egres-u. (Károly)

Mare asortiment de
arme și biciclete

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate pentru reparaturile de arme de orice soi, mașini de cusut, cete gramofonice, mașini de scris, precum și prefacere și orice lucrări din acest ram. Serviciu panetual și conștient

● STEIN MIKLÓS ●

— fabrică de tăiat pile —
Oradea-mare — Nagyvárad.
Fabrica: Damjanics-u. 30. Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comerțanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. Primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

Vînzare de pămînt!

Pe pusta KUTASI

42 holde mici de pămînt arător

al doamnei V. KISS

sunt de vînzare

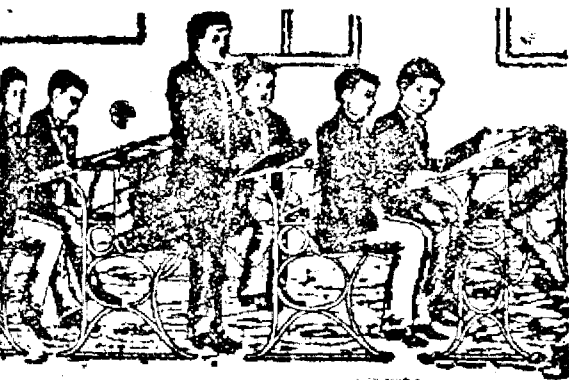
în bucăți mai mici sau mari.

acest pămînt arător de clasa I-ă sunt deja date împrumuturi de 900 Coroane după holde mici.

formațiuni mai de aproape dă singur numai:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și
școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lîf-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

at acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

RELITSCH JÁNOS,

atelier de instrumente
muzicale în

Versecz

Kudrci-ut 5, colțul
străzii Deák Ferenc.

Recomandă în atenția
onoratului public din
loc și jur, magazinul
său de instrumente
muzicale provăzut cu
puteri de prima forță
unde se află, vioară, tam-
burine, armonice, gra-
mofoane, tobe, cinci-
triugule, oboe, flaute,
clarinete, goanre, etc.
cari toate se pregătesc
și se repară pe lângă
prețuri moderate.

Instrumente vechi se
primesc pe lângă pre-
țurile cele mai mari
posibile. Comandele
se efectuează prompt.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în
Timișoara-Fabrik, Andrásy-ut No 22.
și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

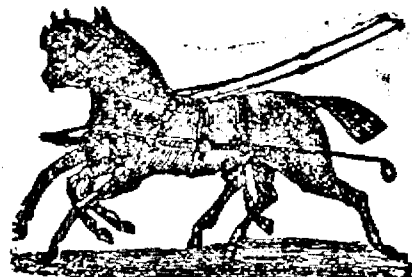
table de marmoră, statui,
etc., fabricație proprie în executare
de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, oferă
— mai ieftin ca orice concurență. —
Recomandându-se on. public roagă
cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,
măiestru de sculptură în piatră.

Abonați „TRIBUNA POPORULUI“!

cea mai bună și mai ieftină foaie populară.

Atelier de curelărie,
șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,

Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vînat,
sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele
solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate.
Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut
și legat, Sky (vârșobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni
jamperi de piele fabricație proprie, pentru civilii și militari,
cari stau strîns lipite pe picior. — Reparările se execută prompt.
Mare depozit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai
ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și
coferărie de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Fabrica de prăjitoare de cafea și
căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

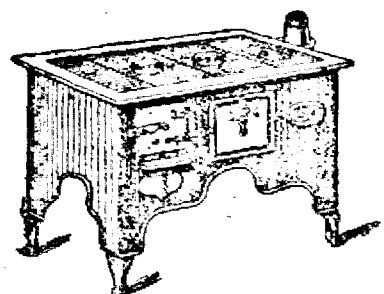
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

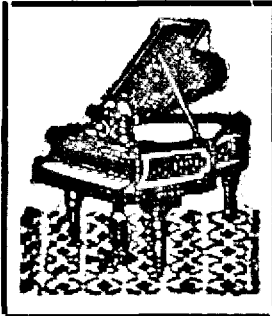
Recomandă on. public prăjitoarele de cafea
brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de
cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat
peste 400 bucăți.

Primesc și execută pe lângă
prețuri moderate orice lucrări de
strungărie în fier, repararea ma-
șinilor și mecanismelor de fier,
a casselor etc. pe lângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care
se referă la ziarul acesta pre-
curent despre prăjitoarele și că-
minurile sale brevetate.

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor — cuvenit. —

Cataloage ilustrate la dorință se trimit gratuit și porto franco. —

Petrof Antal ^{SUCCESOR} **Wonka József**

fabrică de piane cesar regale în
Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.
Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

PIANE și PIANINE

efectuate în stilul cel mai modern și execuție promptă.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii pietrari.

Atelierul central al magazinei: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

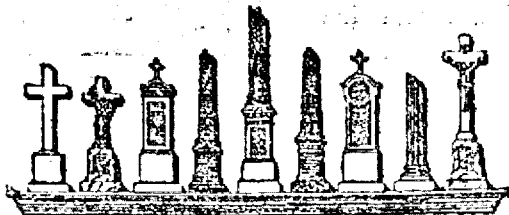
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

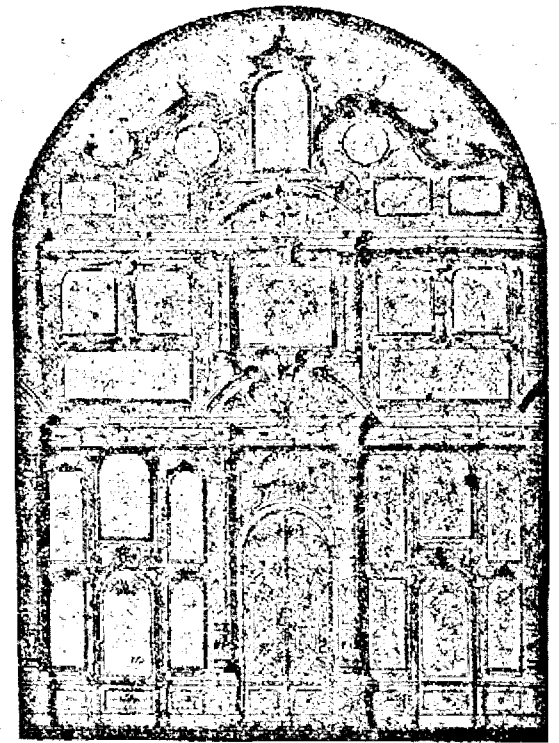
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

Schmidt János succesor **Schmidt Ferenc**
institut pentru ridicarea alatrelor în
Budapesta, Köbányai-ut 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea relor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum primirea muncii o face pe spesele sale proprii. Prețuri moderate. Condiții favorabile de

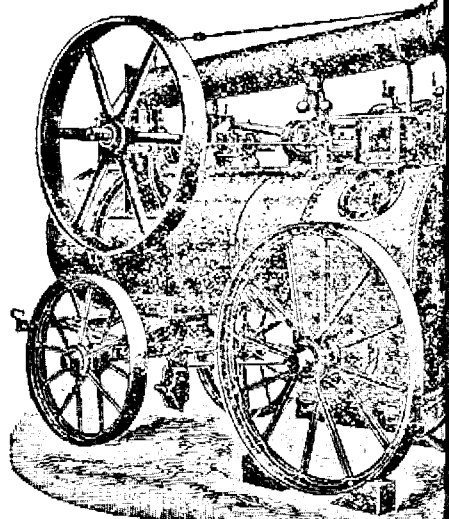
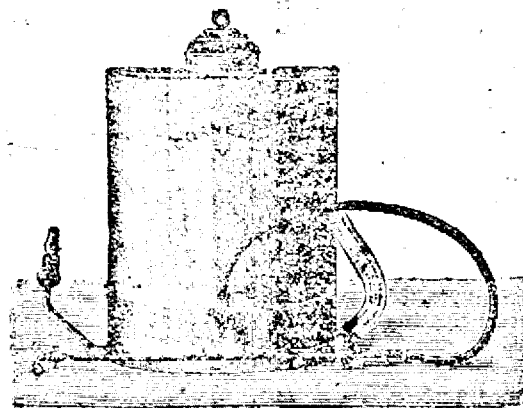
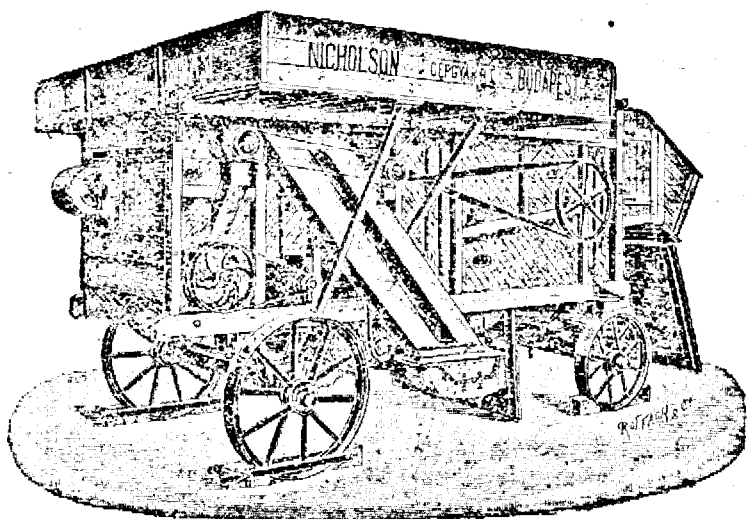
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și mașini agricole cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucurosi, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și fa tractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimite